

EVANGÉLIKUS Élet

„Mert nem
a félelem lelkét
adta nekünk Isten,
hanem az erő,
a szeretet és
a józanság lelkét”

(2Tim 1,7)

Böjti önismeret
és öröm • 29. oldal

**A pályán
is jelen
van a hit**

Beszélgetés Vida Máté
válogatott labdarúgóval
22. oldal

A LUTHER KIADÓ ÉS AZ EVANGÉLIKUS INFORMÁCIÓS SZOLGÁLAT TÁJÉKOZTATÓJA

TISZTELT VÁSÁRLÓINK, OLVASÓINK, ELŐFIZETŐINK!

A járványügyi helyzetre való tekintettel könyvesboltunk (Budapest VIII. ker., Üllői út 24.) bizonytalan ideig zárva tart. A megrendeléseket webáruházunkon keresztül (Bolt.lutherkiado.hu) vesszük fel, és a lehetőségekhez mérten folyamatosan teljesítjük mindaddig, amíg nincsenek érvényben ezt korlátozó intézkedések. Esetleges kérdéseikkel forduljanak bizalommal munkatársainkhoz a kiado@lutheran.hu e-mail-címen!

*

A *Credo*, illetve a *Lelkipásztor* folyóiratot jelenleg digitális formában, e-mail útján tudjuk megküldeni, az *Evangélikus Élet* magazint azonban – amíg módunkban áll – nyomtatott formában igyekszünk eljuttatni előfizetőinkhez, olvasóinkhoz.

*

Szeretettel ajánljuk figyelmükbe evangélikus műsorainkat, tartalomszolgáltatásainkat, amelyek a jelenlegi körülmények között is elérhetők. Az *Evangélikus félóra* című műsor és az istentisztelet-közvetítések a Kossuth rádióban a szokott módon kerülnek adásba. A Duna Televízió műsorai közül ajánljuk az *Evangélikus magazint*, az *Evangélikus ifjúsági műsort*, az *Evangélikus riportokat* és az istentisztelet-közvetítéseket. Egyházunk központi portálján, az Evangélikus.hu-n folyamatosan közreadjuk az online elérhető áhítatokat és istentisztelet-közvetítéseket is. Emellett ajánljuk, kövessék *Kötőszó* evangélikus közéleti blogunkat is, hiszen folyamatosan frissülő tartalommal szolgál. Erős vár a mi Istenünk!

A Luther Kiadó és az Evangélikus Információs Szolgálat munkatársai

Honlap: Lutherkiado.hu

E-mail: kiado@lutheran.hu

Webáruház: Bolt.lutherkiado.hu

EVANGELIKUS.HU

Rendkívüli helyzet

Ki hitte volna, hogy az *Evangelikus Élet* „rendkívüli kiadása” rendkívüli veszélyhelyzetben kerül az olvasók kezébe? Márpedig ennek az ajánlónak az írásakor – igazoltan – már nyolcvanötöre nőtt Magyarországon a koronavírussal fertőzöttek száma. A hatóságok valószínűsítik, hogy százezrek fognak megfertőződni az influenzaszerű tüneteket produkáló kórral, amely a szépkorúak életét ráadásul meg is rövidítheti. Persze a klasszikus influenzához hasonlóan az ifjabb generációk soraiból is szedhet halálos áldozatokat a COVID-19, és hát már rég nem vagyunk tízmillióan...

Sovány vigasz, hogy utóbb a háborúk borzalmaikat is követni szokta gazdasági fellendülés; ennél vigasztalóbb, hogy most nem valamely nép vagy ország a legyőzendő ellenség.

Azt nem tudhatjuk, mivé fajul ez a „világháborús hadgyakorlat”, de azt igen, hogy rajtunk nem hatalmasodhat el a félelem, hiszen – miként címlapunkon is olvasható – nekünk nem a félelem, hanem „az erő, a szeretet és a józanság lelkét” kínálja az Úr (2Tim 1,7).

Mindazonáltal a józanság és a szeretet most azt diktálja, hogy igyekezzünk minden tőlünk telhetőt megtenni felebarátaink és a magunk védelme érdekében. Elsősorban is: időzzünk minél többet otthonunkban! A böjti időszak amúgy is fokozottan készített „belső szobánkba” (Mt 6,6), és lám, idén még a világi hatóságok előírásai is szinte köteleznek erre. Miután a „házi munkával” már végeztünk, mélyedjünk el magazinunkban is, amely ezúttal nem a virágvasárnap üzenetét követően, hanem már a lap közepén hitünk forrására fókuszál...

Világjárványok, kataklizmák idején mindenkinek fogékonyabb a lelke: juttassuk el az evangéliumot másokhoz is. Hogy ők is értesülhessenek a rendkívüli helyzetről: ama péntek óta bárki „bejárásai engedélyt” szerezhet a mennyek – örök életet garantáló – országába!

■ T. PINTÉR KÁROLY

Miért engedi meg Isten?

„A harmadik ágyon egy szintén egynapos beavatkozásra érkezett fiúcska mellett ülő anyuka még a papírjait várta. Ahogy magunk maradtunk, egyszer csak megszólt: »Látja, ezért nem akarok én hallani sem Istenről. Hát hogy engedheti meg azt, hogy ilyen gyerekek szülessenek, mint ezek ketten?!«”

8. oldal

Egyházunk és a kormány megállapodása

Megkötötték a Magyarországi Evangélikus Egyház és Magyarország kormánya közötti együttműködést szabályozó stratégiai szerződést. Az átfogó megállapodás aláírására március 17-én egyházunk budapesti székházában, a Józsefvárosi gyülekezet templomában került sor.

11. oldal

Fontos találkozó Orbán Viktorral

Az evangélikusok közfeladat-ellátását méltatta Orbán Viktor miniszterelnök, amikor hivatalában fogadta Kondor Péter püspököt és Font Sándor egyházkerületi felügyelőt. A találkozón részt vett Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes és Balog Zoltán lelkész, miniszterelnöki biztos is.

10. oldal

A pályán is jelen van a hit

A soltvadkerti fiú már tizenegy évesen Budapestre került. Ma magyar válogatott labdarúgó, a dunaszerdahelyi DAC 1904 játékosa. Evangélikussága örömmel és erővel tölti el, és szeretettel emlékszik vissza gyülekezetére. Hit és futball viszonyáról is kérdeztük Vida Mátét.

22. oldal

TARTALOM

Láthatóan evangélikus, Oratio oecumenica	4
A vasárnap igéje • Csádó Balázs	5
Új nap – új kegyelem • Jakab Béla	6
A hónap igéje – április • Balicza Iván	7
Jegyzet • Miért engedi meg Isten? • Füller Tímea írása	8
Krónika • Hírek, tudósítások	9
Égtájéoló • Cselovszky Ferenc írása	12
Jegyzet • A medve és a bálna • Boda Zsuzsa írása	15
Az ünnep igéje – Nagycsütörtök • Arató Lóránd	16
Az ünnep igéje – Nagypéntek • Románné Bolba Márta	17
Élő víz • Gáncs Tamás rovata	18
Riport • Zöld sivatag helyett virág, méhbölcső és rovarszálló	19
Interjú • Beszélgetés Vida Máté válogatott labdarúgóval	22
Gyermekeknek • Füller Tímea rovata	24
Krónika • Hírek, tudósítások	26
Oratio oecumenica	28
A vasárnap igéje • Németh Szabolcs	29
Új nap – új kegyelem • Lacknerné Puskás Sára	30

LÁTHATÓAN EVANGÉLIKUS

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Mamrus Istvánné Szóráth Éva nyugdíjas – Sátoraljaújhely. Nagyszüleim húsz kilométerre laktak Fancsaltól, de minden vasárnap gyalogosan útra keltek, és elmentek az evangélikus templomba. Vigyáztak a cipőjükre, a nagy dombon át vezető utat a legtöbbször mezítláb tették meg, majd a templom bejárata előtt megmosták a lábukat, és már lábbeliben mentek be az istentiszteletre. Ez egész életemre meghatározó példává vált számomra.

Munkám miatt én is sokat vándoroltam. Nemezszer olyan helyen laktam, ahol nem volt evangélikus templom, így mindig keresnem kellett, hogy evangélikus lelkész-szel és gyülekezettel találkozhassak. Szeretetet érzek az egyházam iránt. Úgy érzem, hogy a lutheri elvek toleránsabbak más felekezetek felé. Én is igyekszem elfogadó és nyitott lenni az emberekkel, szeretem és tiszteltem a másikat. Férjem római katolikus, így családon belül is megélem az ökumenét. István velem együtt jár az én templomomba, ezért nagyon tiszteltem őt. Az pedig „mindent” jelent a számomra, hogy a hitünket közösen éljük meg, hogy valódi lelki közösség jellemzi a házasságunkat.

A mai evangélikus arcképcsarnok az interneten a Lathatoan.reblog.hu és a [Facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

Imafelhívás a koronavírus kapcsán

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöksége március 9-i ülésén úgy határozott, hogy a koronavírus kapcsán nem ad ki nyilatkozatot, hanem imafelhívást tesz közzé.

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöksége a koronavírus kapcsán imafelhívásra buzdítja a taggyházak híveit. Jézus jelenléte arra biztat bennünket, hogy ne féljünk, őt hívjuk segítségül.

Imádkozunk az orvosok és ápolók szolgálatáért; felelős vezetőinkért, hogy felülről kapjanak erőt és bölcsességet minden döntésükben.

Imádkozunk népünk fegyelmezett-ségéért, hogy elfogadják és betartsák a hatóságok rendelkezéseit. Imádkozunk Európáért, az egész világért és a megbetegedettekért.

Böjt időszakában a húsvétra, a feltámadott Úrra tekintő megtartó reménység lelkülete járjon át bennünket mindennap. Jézus mondja: „Bízzatok, én vagyok, ne féljete!” (Mt 14,27) ■

ORATIO OECUMENICA

Mennyei Édesatyánk! Köszönjük, hogy Atyánkként szólíthatunk, és mehetünk hozzád. Ismerjük nyomorúságainkat és titkos bűneinket, de tudjuk, hogy előtted semmi sem maradhat rejtve. Megköszönjük, hogy tudhatjuk, te jobban ismersz minket, mint mi önmagunkat. Néha fájdalmas ez a tudás, mégis reménytelen, mert mindezek ellenére is tart még kegyelmed ideje. Hála hozzánk lehajló szeretetedért.

Urunk, te jól ismered és látod ennek a világnak haláltusáját a bűnben, de nem akarod a bűnös ember vesztét, hanem hogy megtérjen és éljen. Köszönjük, hogy még ma is hirdettetik a világ számos templomában, gyülekezeti közösségében vagy katakombáiban a te hatalmas szabadításod örömhíre.

Urunk, Jézusban megítélted e világot, de magadra is vetted ítéletünk terhét. Szörnyű látni, milyen is a magát Homo sapiensnek valló ember. Rettenetes átélni, mennyire kegyetlen a magát humánusnak valló ember, de ámulattal csodáljuk szereteted nagyságát, és hajtunk térdet előtted: ítéletedben nem kitoröltél a teremtésből, hanem az élők közösségébe, az üdvösségbe hívsz minket egyszülött Fiaid áldozati halálában.

Segíts megértenünk, hogy hit-tel meríthetünk megváltó munkád gyümölcséből, és Szentlelked erejével győzedelmeskedhetünk a bűn, a halál és az ítélet felett. Adj bátorságot egymás erősítéséhez, hogy hitünk a cselekedeteinkben is láthatóvá váljon.

Te, aki megszerezted az elveszett világ számára az egyedüli gyógyírt, és mi, akik ezt hittel magunkévá tettük, ne nézzük tétlenül a bűn terjedését és az emberiség romlását. Szentlelked által tüzesítsd át szívünket, hogy a lélekmentés vágyával és a szeretteink iránti aggodás felelősségével szolgáljunk a teremtett világban minden embertársunk felé. Hallgass meg minket, Urunk! Ámen.

Böjt 5. vasárnapja (Judica) – Zsid 10,19–25

Hová tartozom?

Kellett pár év, mire megszoktam agglomerációban élni. Budapest vonzáskörzetében sokkal pörgősebb az élet, mint vidéken, ahol felnőttem. Itt az emberek ingáznak, rohannak, állandóan időhiánnyal küzdenek, elköltöznek, gyakrabban váltanak munkahelyet, az egész életük változik. Persze már nem nagyon lepődöm meg ezen, hiszen a körülményeit mindenki szeretné pozitív irányban megváltoztatni, és ezért sok mindent megteszünk. Ha nem úgy állnak a dolgok, ahogy szeretnénk, ha nem úgy haladunk, nem ott tartunk, ahol elképzeltük korábban, vagy egyszerűen csak nem tetszik valami, akkor váltunk. Továbblépünk, változtatunk.

Ez a mentalitás persze kihat a gyülekezeteink, közösségeink életére is. Ha nem tetszik valami, ha nem vagyunk elégedettek valamivel, esetleg nincs rá időnk, akkor elengedjük, feladjuk... Ahogy a levél ismeretlen szerzője írja: elhagyjuk a gyülekezeteinket, ami azonban természetesen nem feltétlenül azt jelenti, hogy megszakítunk minden kapcsolatot. Nem biztos, hogy tudatos kilépésről van szó, sokkal inkább a valódi, élő kapcsolat megszűnéséről. Nem járunk alkalmakra, nem veszünk részt a gyülekezet életében. Lehet, hogy befizetjük az egyházfenntartói járulékot, a nevünk ott van a választói névjegyzékben, sőt a népszámláláskor is büszkén vállaljuk evangélikusságunkat, de ha idő híján választanunk kell különböző dolgok között, akkor a gyülekezeti alkalmak valahogy mindig hátrébb sorolódnak. Olykor-olykor azért persze megpróbáljuk megnyugtatni a lelkiismeretünket: majd legközelebb... De legközelebb is közebejön valami, így egyre inkább eltávolodunk a gyülekezettől.

Pedig épp a gyülekezet az a közösség, amely emlékeztet bennünket az Istennel való kapcsolat fontosságára, sőt az Istennel való találkozás helyszínére is lehet! A levél írója arra biztat bennünket, hogy bátorítsuk egymást, tegyünk biznyságot, és mutassuk meg, hogy a gyülekezet és a gyülekezeti alkalmak megerősíthetnek bennünket. Mi magunk is eszközei lehetünk annak, hogy a közösségeink vonzóbbak legyenek az emberek számára.

Megmutathatjuk a többieknek, hogyan munkálkodik Isten a mi életünkön keresztül a gyülekezetben. Mi az, amit ott kaphatunk, mit jelent egy olyan közösség tagjának lenni, ahol figyelünk egymásra, segítjük egymást, és ami a legfontosabb: a körülményeink változásai közepette arra az Istenre emlékeztetjük egymást, aki ígéretet tett, és aki hű is az ígéretéhez! Kitar mellettünk, nem hagy cserben bennünket még akkor sem, ha mi elhanyagoljuk a vele való kapcsolatunkat.

Az ő hűsége nem a körülmények függvénye. Még csak nem is a mi viselkedésünké vagy hozzáállásunké. Talán fel sem tudjuk igazán fogni, milyen hatalmas dolog ez. Isten nem azt vizsgálhatja, hogy mi éri meg, és mi nem éri meg. Szeret bennünket, és ezt semmi sem írja felül. Nem választotta a könnyebb utat, nem futamodott meg, nem mondta azt, hogy felesleges velünk vesződni, hanem feláldozta értünk egyszülött Fiát. Ez a hatalmas áldozat lehet a reménységünk alapja.

KÉPŐNK ILLUSZTRÁCIÓ

Nem véletlen, hogy a levélíró mondanivalójának középpontjában is ez áll. Jézus megnyitotta előttünk Isten országát, általa megtisztulhatunk, és beléphetünk abba az országba. Ebben bízhatunk, erre emlékeztethetjük egymást, erről szólhatnak gyülekezeti alkalmaink. A szabadítás ajándékát élhetjük át együtt nap mint nap, hétről hétre. Akkor, amikor együtt hallgatjuk az igét, amikor együtt és egymásért imádkozunk, és akkor is, amikor egymás testvéreiként tudunk odatérdelni az oltár elé, hogy az úrvacsora ajándékában részesüljünk.

■ CSADÓ BALÁZS

Imádkozzunk! Uram, köszönjük neked drága Fiadat, aki megnyitotta számunkra a te országodat. Köszönjük azt a szeretetet, amellyel szeretsz bennünket. Köszönjük, hogy vannak közösségek, amelyekben otthonra lehetünk, amelyek befogadnak és támogatnak bennünket, és emlékeztetnek a te szeretetedre. Kérünk, add, hogy ne hulljanak szét ezek a közösségek, hanem épp ellenkezőleg, erősödhessenek, hogy mi is erősödhessünk a hitben és a szeretetben. Ámen.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (március 29.) *Amikor elcsügged a lelkem, te akkor is ismered utamat.* Zsolt 142,4a (2Kor 1,3–4; Mk 10,35–45; Zsid 5,[1–6]7–9[10]; Zsolt 102) Gyakran érzek lelkiismeret-furdalást a csüggedésem miatt. Tudom, hogy aki Istenben hisz, az nem bizonytalankodhat vagy kételkedhet, hanem minden helyzetben hinnie kell. A gyülekezet vezetőinek erre kell tanítani, és jó példával kell elől járni. Ez viszont nem mindig sikerül. Nem azért, mert megrendül a hitem, csak az adott élethelyzetem szomorúvá tesz. Hálás vagyok Isten elhívott embereinek, hogy példával járnak előttünk, előttem is. A szoltáros be meri vallani és vállalja csüggedését. Vallomásában azonban ott van a hitvallása is, tudja és érzi Isten szüntelen jelenlétét az életében. Csüggedhetünk, de Isten Szentlelkén keresztül vigasztal meg.

Hétfő (március 30.) *Jézus mondja: Aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el...* Jn 6,37 (Jer 8,4; Ef 2,11–16; Mk 14,1–11) Krisztust hirdetjük és képviseljük az egyházban és gyülekezetben egyaránt. Az erdélyi evangélikusok konfirmációs füzetében van egy számomra kedves tanítás a hitvallási iratokkal kapcsolatosan. Arról szól, hogy a hitvallási iratokban az egyház azt összegezte, amit megértett a Bibliából. Tehát nem azt állítja, hogy tökéletes az ismerete. Ennek ellenére gyakran fordul elő, hogy az utcáról érkezők kérését az első körben el kell utasítanunk. Nem egyezik meg egyházunk tanításával – hangzik az indok. Jézus nem küld el senkit, mi is keressük meg a módját, hogy ne tegyük.

Kedd (március 31.) *Eljönnek azok is, akik távol laknak, és építik az Úr templomát.* Zak 6,15a (Ef 2,22; Jób 19,21–27; Mk 14,12–16) Milyen távolságra élnek gyülekezetünk tagjai a templomtól? Közel vagy távol? Hallják-e a harangszót, vagy csak elképzelik? Falvakban és kisebb településeken sétányi távolságokról beszélhetünk. Egymásba karolva, énekeskönyvvel a kézben érkeznek. A fővárosban már kevesen élnek a templom közelségében, és azok közül is csak kevesen értik, hogy a harang miért szól és hívogat. Többségükben a hívek kerületeken keresztül utazva érkeznek gyülekezetükbe, mert nem tudnak élni nélküle. Talán nem is sejtik, hogy utazásuk mennyire biblikus.

Szerda (április 1.) *Jézus mondja: Így most ti is szomorúak vagytok, de ismét meglátlak majd titeket, és örülni fog a szívetek, és örömtöket senki sem veheti el tőletek...* Jn 16,22 (Ézs 65,19; Zsid 9,11–15; Mk 14,17–25) A tanítványok sok mindent nem értettek Jézus szavaiból. Magam elé szoktam képzelni őket, ahogyan ülnek Jézus körül, és tátott szájjal figyelik. Látták és hallották,

de nem jutottak el a felismerésig. Hogyan is érthették volna azt, aminek a tanúi lettek? Jézus azért is vigasztalja őket, mert látja, hogy szükségük van rá. És látom az emmausi tanítványok örömét, amint sietnek vissza Jeruzsálembe a felismerés hírével. Azt az örömet senki sem veheti el tőlük.

Csütörtök (április 2.) *Istenem, te tanítottál ifjúkorom óta, mindmáig hirdetem csodáidat.* Zsolt 71,17 (Lk 2,28–30; Jer 15,15–21; Mk 14,26–31) A gyermekek tizenkét éves korig csodálatosak, mert a felnőttek világa még nem rontotta el őket teljesen. A szoltáros azt a csodálatos „transzponálást” használja, amelyre mi ritkán szoktunk gondolni. Isten nem maga tanít, hanem felhasználja a tanítót, majd egy idő után a tanító személye érdektelenné válik, maga Isten lesz a közvetlen kapcsolat a gyerekekkel. Komoly figyelmeztetés ez számunkra, akik a felnőttvilágot képviseljük: olyan tisztán végezzük a ránk bízott feladatot, hogy Isten mindig legyen látható benne.

Péntek (április 3.) *Éljetek úgy, mint a világosság gyermekei. A világosság gyümölcse ugyanis csupa jóság, igazság és egyenesség.* Ef 5,8b–9 (Zsolt 89,16; Zsid 10,1.11–18; Mk 14,32–42) Aki Krisztushoz tartozik, az a fényben, Krisztussal él a látható világban. Vajon feltesszük-e magunknak a kérdést, hogy mi az ő világosságához tartozunk-e? Vizsgálódjunk egy kicsit: látjuk, tapasztaljuk a hozzátartozó gyümölcsöket? Az apostol három egyszerű emberi tulajdonságot sorol fel, amelyeket mi egyszerűen a becsületes ember jellemzőinek tartunk. Érezhetjük, hogy nem valami rendkívüli tulajdonságoktól válik láthatóvá a hit. Viszont láthatónak kell lennie.

Szombat (április 4.) *Miért mondanák a pogányok: Hol van az ő Istenük? A mi Istenünk a mennyben van, megalkotott mindent, amit akart!* Zsolt 115,2–3 (Róm 1,20a; Lk 18,31–43; Mk 14,43–52) Mennyire vagyunk erősek a válaszadásban? Emlékszünk még gyermekeink kérdésekkel teljes korszakára, a sorjázó miértekre. Bizony egy idő után el is fáradtunk, és volt olyan, amikor nem is tudtunk könnyen választ adni, talán egy kicsit fel is mentettük magunkat: még túl fiatalok hozzá. Te mit válaszolnál, ha neked szegeznék a fenti kérdést? Tudod, hol van Isten? Nem kell szabadkoznod, egyszerűnek tűnik a válasz, de nem az. Tudod – de hogyan fogalmazd meg? Ilyenkor segít a Biblia ismerete, Isten embereinek felismerései. A szoltáros tudta a választ. Erősödj meg válasza által te is, és erősítsd meg a kérdezőket is általuk.

■ JAKAB BÉLA

EVANGÉLIKUS Élet | FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!
megrendelheti online is: evangelikuselet.hu/elofizetes

Minőségét korlátlan ideig megőrzi

Húsvét havába léptünk. Az *Első korinthusi levél* 15. fejezetében Pál apostol a feltámadásról ír. Ez keresztény hitünk középpontja, egyben a legnagyobb titok. Ha igaz, hogy Jézus feltámadt, akkor igaz az is, hogy mi is feltámadunk. Ha nem, akkor minden hiábavaló, az egész keresztény hitünk csak ámitás, hiábavalóság.

Márpedig azt elhinni, hogy van feltámadás, nem egyszerű dolog. Mivel nincs rá tapasztalat, nem mindennapi, de még csak nem is szórványosan előforduló esemény, semmit nem tudunk róla mondani. A feltámadás unikum, egyedi. Csak abban az egy eseményben tudunk hinni és belőle következtetéseket levonni, amely húsvétkor történt: a halott Jézus mint Krisztus feltámadt.

[Így van a halottak feltámadása is.] Elvettetik romlandóságban, feltámasztatik romolhatatlanságban.

(1Kor 15,42b)

Nem vizsgálható tudományos módszerekkel és eszközökkel, nem igazolható történelmi adatokkal, csak az akkori tanúk bizonyágtétele, az evangélium hangzott: „Krisztus feltámadt.” Évezredek elteltével azonban máig is hangzik a hit válasza: „Valóban feltámadt.” De hogy mi történt? Hogyan történt? Hiába ismertük meg azóta a tudomány mélységeit, erre ma sincs magyarázat.

Pál apostol sem tudott magyarázatot adni. Hasonlatokban beszél, a földműves tapasztalatáról, a földbe vetett és megromló magról, amelyből, lám, mégis új növény kel ki, új élet támad. A természet nem bizonyítja a feltámadást, de analógiát mutat. Jézuson nem vett erőt a halál. Ő a győztes. És vele együtt győztesek mindazok is, akik az övéi. „Jézus él, én is vele!” – énekeljük egyik húsvéti énekünkben (EÉ 223,1). Érthetetlen hit ez, de ami érthetetlen, az nem szükségképpen lehetetlen. És főleg nem értelmetlen.

Mit jelent mindez? Keserűen látjuk, vesszük tudomásul – vagy éppen lázadunk ellene –, hogy ebben a világban minden romlandó. Az öregedés és végül a halál senkit nem kímél. Lehet lassítani ezt, lehet küzdeni ellene. A test romlása ellen tehetünk egészséges életmóddal, vitaminokkal, fitnessszel, kozmetikai műtétekkel, de a celebek és a szépségkirálynők, a testépítők is megöregszenek, megromlik az egészségük, elhervad a szépségük, és végül meghalnak ők is. Mindnyájan meghalunk. Minden a halál felé tart. Szebben, tudományosan is mondhatjuk ezt persze: növekszik az entrópia, az anyag a rendezett, strukturált

állapot felől az egyszerűbb forma felé törekszik. Minden romlandó. És a végén minden elvettetik. Madách Imre *Az ember tragédiájában* Luciferrel mondatja ki a romlandóság törvényét:

*Nem érzed-é a lanyha szelletet,
Mely arcodat legyinti s elröpül?
Vékonyka porréteg marad, hol elszáll,
Egy évben e por csak néhány vonalnyi,
Egy századévben már néhány könyök,
Pár ezredév gúláidat elássa,
Homoktorlaszba temeti neved [...].*

Amikor elszakadtunk Istentől, a teremtést is elszakítottuk, és megjelent a halál. Ezt a folyamatot szakította meg Jézus feltámadása. Győzött a halál felett, győzött a bűn felett, romolhatatlan életet nyitott meg. Egy új világ, egy új emberiség születik. Az ősi liturgiai ének így hirdeti: „...legyőzte halállal a halált, és a sírban lévőknek életet ajándékozott.”

A reménységet adja vissza a feltámadás igéje: hogy visszatérünk az igazi életbe, amelyet Isten eredetileg szánt nekünk. Nagypénteken kihuny a fény, a világ világossága, Jézus élete. Nagyszombaton meghal az árnyék, a Jézust eláruló Júdás öngyilkos lesz. Húsvétkor már csak az árnyéktalan Fényt látjuk.

Salvador Dalí úgy festette meg a feltámadt Jézust, ahogyan ott van tanítványai között, de alakja áttűnő, titokzatos, rajta keresztül látni lehet a mögötte lévő tájat. Megrendítő festmény. Ilyen lehetett a feltámadt, csupa fény, árnyéktalan fény Jézus, már egészen másfajta testben. A feltámadás a halál burkából pattan ki. Széttörve a halál bilincseit, Krisztus romolhatatlan testben tért vissza a halálból.

Igen, lehet, hogy ez a világ romlandó, de ahelyett, hogy siránkozunk a romlandóság miatt, ha a halál sötétségére gondolunk, emeljük fel arcunkat ebbe az árnyék nélküli húsvéti Fénybe, és hirdessük: a feltámadott Jézus az árnyék nélküli fény, a romolhatatlan, az emberi minőséget korlátlan ideig megőrző új teremtés, és ha benne hiszünk, őt követjük, rá hallgatunk, szép lesz az életünk. A feltámadás egy másik valóságba, az Isten világába vezet bennünket, ahol más törvények működnek, mint ebben az anyagi, tapasztalati világban.

A feltámadás hite mindnyájunk személyes állásfoglalását, döntését, hitét igényli. A húsvéti hit a szívünk mélyén születik és növekszik, és a Jézussal való személyes közösségből táplálkozik. Akinek a hétköznapi életben is van húsvéti hite, az nem esik kétségbe, ha látja öregedni a testét, elmúlni szépségét, gyengülni erejét; nem esik kétségbe, tapasztalva a betegség nyomorúságát, mert van reménysége, tudja, hogy az élet romolhatatlansága beárad az ő életébe is, véget vetve a romlandóságnak.

Így teljesedik be Pál apostol szava, havi igénk üzenete: „*Elvettetik romlandóságban, feltámasztatik romolhatatlanságban.*”

■ BALICZA IVÁN

Április 2. az autizmus világnapja

Miért engedi meg Isten?

Misu fiamat február elején bal eset érte. Semmi különös nem történt, csak sétált az iskola udvarán, elesett, és éppen a könyökét ütötte be. A törés elég összetett volt, a gyermek-klinikán háromórás műtéttel rakták helyre, több csavar és drót került bele.

A szomszéd ágyon Down-szindrómás kisfiú – nevezzük most Zsoltinak – feküdt, neki egy rövidebb beavatkozás miatt kellett azt a napot ott töltenie. Kedves, vidám kisser volt. Egy darabig együtt hallgatták a meséket, amiket felolvastam, aztán elővették a játékaikat. Mivel egyik sem tudta, hogy esetleg furcsának tarthatná a másikat, jól elcsevegtek, kipróbálták egymás kisautóit, elismerően nézték végig a játékrükköket, amiket a másik bemutatott.

Míg a műtőben volt a két kisfiú, szóba elegyedtünk mi, szülők. Kiderült, hogy Zsolti is egy nagycsaládba érkezett, ahol elfogadták eltérő fejlődését, és mindent megtesznek azért, hogy a korlátaival együtt is a lehető legteljesebb életet élhessen. Beszélgettünk tornákról, lovaglásról, sok-sok közös játékról és tanulásról. Nem volt bennünk asztalt csapkodó elvárás aziránt, hogy meggyógyítsa őket Isten, egyetértettünk abban, hogy céllal érkeztek, és hogy sok mindenre tanítanak bennünket ezek a gyerkőcök. Megállapítottuk, hogy a családjaink szelídebbek, az értékrendünk letisztultabb lett általuk.

Ahogy Zsolti készen lett, még néhány órát maradtak benn a kórházban, míg teljesen magához tért, szemmel láthatóan eleven és jókedvű volt. Délután pedig hazaengedték őket. Misu még épp csak ocsúdott, kicsit el is szomorodtam, hogy milyen elesett. Cirógattam, törölgettem a homlokát. A harmadik ágyon egy szintén egynapos beavatkozásra érkezett fiúcska mellett ülő anyuka még a papírjait várta. Ahogy magunk maradtunk, egyszer csak megszólalt: „Látja, ezért nem akarok én hallani sem Istenről. Hát hogy engedheti meg azt, hogy ilyen gyerekek szülessenek, mint ezek ketten?!”

Döbentem néztem rá. Az ő kisfia végighisztizta és -követelőzte a délelőttöt,

egyszerre ment neki a laptopon a mese és a kezében a telefonon a játék. A délutáni ébredése valóságos őrjöngés volt, de persze lehet, hogy ez az altatás utóhatása volt csak. Ám amikor már éber volt, akkor is több alkalommal megütötte az anyukáját, megharapta, ha valami miatt fel kellett a tevékenységét. Úgy volt türelmetlen, hogy gyanús lett, nincs-e neki is valamilyen problémája.

neki, hogy ez a zaj valószínűleg zavarja a beteg szobatársa pihenését, megdöbentően gyorsan feldolgozza az információt. Lehalkította a szerkentyűket, és sutogva beszélgetett velem. Lehet, hogy itt is csak egy csöpp érzékenység, jó hozzáállás kellett volna, hogy akár barátkozzon is a két lurkó egymással...)

Bennem az a kérdés vetődött fel: miért engedi meg az ember, hogy ilyen kivetetté váljanak bárhol és bármikor gyerekek,

FOTÓ A SZERZŐ ARCHIVUMÁBÓL

Nem kérdeztem meg, tehát nem tudom, volt-e ennek a viselkedésnek esetleg szervi oka, vagy figyelemzavaros hiperaktivitás, bármi egyéb van-e a háttérben – de hogy nem cseréltem volna el a fiamat az övére, az biztos. Sajnáltam, hogy így beszélt a gyerekekről, akik olyan szépen eljátszottak egymással, és senkinek nem ártottak.

Nem tudtam azonnal elmondani az anyukának, mit gondolok. Talán mert nem akartam megbántani. (Később egyébként néhány percre egyedül maradtam a kisfiúval, és amikor elmondtam

felnőttek? Bevallom, egyre többször sajdul bele a szívem ebbe a kérdésbe. Sajnos nagyon sok a diagnózis nélkül küszködő, szemmel láthatóan a nehézségeivel magára hagyott lurkó. Pedig ha beismerné a család, hogy baj van, segítségre van szükség, már alakulhatna a helyzet.

Misu egész kis korától célzott fejlesztést kap. Stimuláló tornák, sok pörgetés, forgatás, napirend, az események előre jelzése, határozottság és kiszámíthatóság kíséri őt, ami valóban megnyugtató, és előremozdítja boldogulását az életben. Normál általános iskolába jár, de a család

Püspöki körlevél a Magyarországi Evangélikus Egyház gyülekezeteihez

Egyházunk püspökei körlevelükben nyomatékosan azt tanácsolják az egyházközségeknek, hogy március 16-tól kezdve bizonytalan ideig, de legalább virágvasárnapig ne tartsanak sem istentiszteleti, sem egyéb gyülekezeti alkalmat. Levelüket teljes terjedelmében közöljük.

mellett a tanárai, a gyógypedagógusa, a társai is folyamatosan tanulják megérteni őt. Ahogyan minden gyereknek lehet rossz napja, előfordul, hogy ő is fáradtabb, zaklatottabb, és olyankor több figyelmet, nagyobb együttérzést igényel. Akadnak rosszabb napok, de több a jó.

Ehhez viszont kellett az a kód, amely utat mutat a megértéséhez. Hogy bizonyos dolgokban érzékenyebb, másokban meg nem fog jelezni idejében. Amikor el-esett, és azonnal elsírta magát, rögtön tudtuk, hogy nagy baj van, mert egy átlagos esésnél, sérülésnél csak mosolyogva annyit mond: „Semmi baj, ez bárkivel előfordulhat!” Így például nehezebben találok rá nála egy szűnyogcsípésre vagy horzsolásra, mert ezeket a „piros, mi történt?”-eket ő nem tartja említésre méltónak.

Tudjuk, hogy olykor zavarja a fény, a túl nagy nyüzsgés, ezért neki az osztályban szükség esetén joga van feltenni fülvédőt, esetleg napszemüveget. A dolgozat fogalmát nem sikerült lefordítani számára, így ő ilyenkor nem is fél. Sőt jó munkát kíván a többieknek, és mindig pontosan ugyanolyan igyekezettel dolgozik. Nem drámázza túl a kapott jegyeket sem. Az a felnőtték ügye. Viszont ha megdicsérik, az az egekbe röpíti, egy szidás miatt meg órák múlva is rossznak, haszontalannak érzi magát, és el-elpityeredik.

A fák iránti mély érdeklődése továbbra is megvan. A gyerekek elfogadták ezt, vele nem tudnak focistákról, autómárkákról és sztárokról beszélgetni. Viszont ha növényügyben tanácsra szorulnak, Mísura bizton számíthatnak. Vagy ha egy részlet nem jut eszükbe az együtt látott színházi előadás valamelyik dalából, akkor is bizalommal fordulhatnak hozzá. Ha valahol be kell ugrani hirtelen, itt üzenem: A *padlás* bármelyik szerepét elég jól elsajátította.

Amit Isten megengedett az ő életében, az mind szeretettel lett kimérve. Amit emberek megengedtek-megengednek vele kapcsolatban (is) maguknak, arra ez nem mindig igaz. Nos, azt hiszem, erre lenne jó, ha elindulna a gondolkodás.

■ FÜLLER TÍMEA

Kedves Testvérek!

A hazánkat is elérő koronavírus-járvány közepette a helyzet napról napra rosszabbodik. Egyházunk püspökeiként úgy ítéljük meg, hogy ma már többre van szükség, mint amit korábbi útmutatásunkban és ajánlásunkban megfogalmaztunk. Gyülekezeti tagjaink – különösen is a leginkább kiszolgáltatott idősök – iránti felelősségünk tudatában, valamint a magyar társadalom többi csoportjával való szolidaritás jegyében ezért nehéz szívvel, de nyomatékosan tanácsoljuk az egyházközségeknek, hogy március 16-tól kezdve bizonytalan ideig, de legalább virágvasárnapig ne tartsanak sem istentiszteleti, sem egyéb gyülekezeti alkalmat. A temetésekre is csak szűk körben kerüljön sor.

Elfogadjuk azon egyházközségek döntését, amelyek már március 15-én sem tartanak istentiszteletet, a többi gyülekezettől pedig azt kérjük, hogy ne legyen úrvacsoraosztás, kézfogás, a hívek lehetőleg két méter távolságban legyenek egymástól, és a létszám ne haladja meg a kormány által közösségi alkalmakra meghatározott száz főt.

A lelkesektől változatlanul azt kérjük, hogy lelkipozíció odaadással figyeljenek a hívekre, különösen az idősekre, a betegekre és az egyedül élőkre. Éljenek az online közvetítés vagy akár a hagyományos média (például a leírt ígértetések) eszközeivel. A gyülekezetek különö-

sen is figyeljenek arra, hogy hol tudnak a rászorulóknak segíteni bevásárlásban, postai vagy gyógyszerári ügyintézésben és hasonlóknak. A kormány utasításait a személyes kapcsolatok elkerülésére – beleértve adott esetben az önkéntes karantént – vegyünk nagyon komolyan, és azok megtartására kérjük másokat is.

Egyházunk részéről hamarosan külön tájékoztatást adunk azzal kapcsolatban, hogy miként folyhat a távoktatás az egyházi iskolákban és a hittan alkalmain, illetve javasolni fogunk számos konkrét segítő formát, egyebek mellett annak érdekében, hogy a gyermekes egészségügyi és rendvédelmi, valamint egyéb dolgozókat miként segíthetjük abban, hogy felelősségteljes hivatásukat be tudják tölteni.

Urunk mindnyájunkat próbatételek elé állít ezekben a hetekben. Ilyen körülmények között nehéz döntéseket is kell hoznunk, ám meggyőződésünk, hogy ezzel neki, az élet urának engedelmességedünk, valamit egész népünkkel is közösséget vállalunk. Egy ideig ugyan nem tartunk nyilvános istentiszteletet, de hitelen megélhetjük azt, amit Pál apostol okos istentiszteletnek nevez (Róm 12,1).

Erős vár a mi Istenünk!

Budapest–Győr, 2020. március 14.

DR. FABINY TAMÁS *elnök-püspök*

KONDOR PÉTER *püspök*

SZEMEREI JÁNOS *püspök*

Megduplázódnak a vallási közvetítések a Duna Televízióban és a Kossuth rádióban.

A koronavírus-járvány miatt duplájára nő a vallási közvetítések száma a Duna Televízióban és a Kossuth rádióban. A Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) közleményben emlékeztetett arra, hogy már a böjt harmadik vasárnapjától több vallási műsorral jelentkezik a közmédiában: „Ezentúl pedig vasárnap délelőttönként lesz látható a Duna Televízió történetében először mind katolikus mise, mind pedig protestáns istentisztelet.”

A vasárnapi közvetítések mellett a Duna Televízió minden hétköznap fél nyolctól tízperces napi áhítattal jelentkezik. Az adott naphoz kapcsolódó bibliai részlet felolvasását rövid bibliamagyarázat követi majd. A *Napi áhítat* adásának ismétlése 19.50-től a Kossuth rádióban lesz hallható. A hét elején a katolikus és a református egyház, míg a hét második felében más felekezetek áhítatával várják az érdeklődőket a közmédiában.

■ MTI

Orbán Viktor egyházi vezetőkkel találkozott

FISCHER ZOLTÁN/MTI/MINISZTERELNÖKI SAJTÓIRODA

A magyarországi evangélikusok közfeladat-ellátását méltatta Orbán Viktor miniszterelnök, amikor budai várbeli hivatalában fogadta március 10-én Kondor Pétert, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspökét és Font Sándort, az egyházkerület felügyelőjét – tájékoztatta Havasi Bertalan, a Miniszterelnöki Sajtóirodát vezető helyettes államtitkár a Magyar Távirati Irodát.

A találkozón részt vett Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes és Balog Zoltán református lelkész, miniszterelnöki biztos is. A kormányfő elismeréssel szólt az evangélikus egyház oktatási és szociális tevékenységéről, és kiemelte: ezeken a területeken a felek hagyományosan jó partnerei egymásnak.

A keddi megbeszélésen áttekintették a magyar kormány és a Magyarországi Evangélikus Egyház már megtárgyalt, aláírás előtt álló megállapodását, amely az 1998 végén megkötött megállapodás helyébe lép, tekintettel az azóta lezajlott társadalmi és jogi változásokra – mondta Havasi Bertalan.

Orbán Viktor üdvözölte, hogy a megállapodás megnyugtatóan rendezi az állami iskolákban a kis létszámú csoportok hit- és erkölcstanoktatásának finanszírozását, biztosítja az Evangélikus Hittudományi Egyetem működésének anyagi feltételeit, valamint képzési portfóliója bővítésének támogatását. A kormány támogatja az egyház budapesti kórházának létrehozását, félszáz parókia felújítását, harminc gyülekezeti tér megújítását, óvodabővítéseket, valamint az evangélikus örökség megőrzését, közkinccsé tételét is – tájékoztatót a sajtófőnök.

■ Forrás: MTI, Kormány.hu

Az evangélikus pedagógia jövőjéről egyeztettek

Kényszerhelyzetben, de az évtized innovációját sikerült megteremteni – jelentette ki Maruzsa Zoltán köznevelésért felelős államtitkár azon a március 17-én tartott találkozón, amelyen – egyházunk országos irodája nevelési és oktatási osztályának meghívására – az Emberi Erőforrások Minisztériumának köznevelésért felelős helyettes államtitkára, Kisfaludy László társaságában vett részt egyházunk országos központjában.

A találkozó előzetesen egyeztetett témája az aktuális oktatáspolitikai kérdéseken túl az evangélikus pedagógia jövőbe mutató tervei voltak, azonban a kialakult járványügyi helyzetben az aktualitások domináltak. A Varga Márta osztályvezető által kezdeményezett beszélgetésen részt vett Pröhle Gergely országos felügyelő és Krámer György országos irodaigazgató is.

A Magyarországi Evangélikus Egyház oktatási tevékenysége évszázadok óta a korszerű pedagógia hazai előfutára. Nem

kelése. Látjuk, hogy az intézményekben milyen előzetes megközelítések voltak. Meg tudtuk állapítani, hogy a 2019-es informatikai beszerzés most óriási segítség az intézmények számára. Megvannak az eszközök, amelyekkel használni lehet ezt, jól összejött a háttér. A helyzet indítása legyen optimista. Reménykeltő a veszélyhelyzetben a digitális tantermekre való átállás, és nagyon örülök, ha további vizsgajelzéseket kaphatunk az evangélikus egyházból is."

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

véletlenül emlékezik meg erről az államtitkári látogatás napján aláírt, a magyar állam és az evangélikus egyház együttműködését szabályozó stratégiai megállapodás is. Az evangélikus oktatás újraindulásának harmincadik évfordulójára emlékeztetve Maruzsa Zoltán elmondta: „A kormányzat kiemelt partnerként kezeli a történelmi egyházakat, az evangélikus egyházat is, emiatt fontos, hogy legyen közöttünk folyamatos párbeszéd.”

Varga Márta részletesen ismertette az egyház digitális stratégiáját, valamint az elmúlt napokban hozott intézkedéseket, azok hatását az evangélikus iskolákra. Erre reflektálva az államtitkár megállapította: „Rendkívüli helyzetben vagyunk a digitális átállással, így az előzetes tervektől függetlenül is az első helyre ugrott az ezzel kapcsolatos evangélikus tapasztalat érté-

Kérdésként merült fel, hogy vajon ebben a tanévben visszaállhat-e minden a megszokott rendbe. Az államtitkár egyértelműen megfogalmazta: ez alapvetően nem oktatásügyi, hanem járványügyi kérdés. Hangsúlyozta, hogy a legfontosabb úgy meghatározni az iskolaépületekbe való visszatérés pillanatát, hogy ez akkor történjen meg, amikor a visszaállás már nem árt. Abban nagyon bízunk, hogy a digitális innováció és a rengeteg most létrehozott virtuális tanterem akkor sem fog megszűnni, ha visszaáll a régi rend. Talán nem túlzás, hogy az évtized innovációja valósul meg éppen az oktatás területén.

A találkozó kiegészítő programjaként az osztályvezető kíséretében a vendégek az Evangélikus Országos Levéltárban megtekintették Luther Márton végrendeletét.

■ Forrás: MEE NOO

Megkötötték a kormány és a Magyarországi Evangélikus Egyház átfogó megállapodása

Megkötötték a Magyarországi Evangélikus Egyház és Magyarország kormánya közötti együttműködést szabályozó stratégiai szerződést. Az átfogó megállapodás aláírására március 17-én egyházunk országos irodájának budapesti Üllői úti épületében, a józsefvárosi evangélikus gyülekezet templomában került sor. A dokumentumot Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, Fabiny Tamás elnök-püspök és Pröhle Gergely, egyházunk országos felügyelője látta el kézjegyével.

Pröhle Gergely köszöntő szavai után Fabiny Tamás elnök-püspök Jer 29,7 verse alapján az adott történelmi helyzetben meghatározott egyházi feladatra hívta fel a figyelmet. A cél a szolgálat hiteles végzése, valamint az egész ország jólétén való fáradozás. „Az egyház jóléte hozzájárulhat a nagyobb közösség, az ország jólétéhez. Ebben a kormányzati és az egyházi tényezők egymásra vannak utalva, kölcsönös teherhordozásban vannak” – hangsúlyozta a püspök Gal 6,2-re is utalva. Véleménye szerint ez a megállapodás az állam és egyházunk között a kölcsönös bizalom jegyében született, hiszen kölcsönösen fel akarjuk vállalni egymás ügyeit.

Pröhle Gergely országos felügyelő a szerződés tartalmát vázolta kifejtette, hogy az abban foglaltaknak megfelelően az egyház az adóforintok döntő hányadát az állami társadalmi érdekeket is szolgáló tevékenységre fordítja. A szerződés részletesen kitér a közoktatási feladatokra, az óvodai beruházásokra, elismerve az evangélikus pedagógia évszázados elkötelezettségét a korszerű módszerek iránt, ugyanakkor lehetővé válik az Evangélikus Hittudományi Egyetem tevékenységének bővítése is. A dokumentum szól az evangélikus szeretetszolgálati munka kiterjesztéséről, a diakóniai képzésekről is.

Különösen fontos fejlemény az, hogy a megállapodás megnyugtatóan rendezzi a kiscsoportos hittanoktatás finanszírozását. A kistélepüléseken szolgáló lelkészek és az ottani gyülekezetek fontos szerepet töltenek be a települések életében és lakosságmegetartó erejének növelésében, ezért szükséges az ilyen helyen lévő közösségi terek fejlesztése. A lelkészek munkájának megbecsülése, életkörülmé-

nyeinek javítása a parókiafelújítások által szintén hozzájárul ahhoz, hogy egy-egy település életében az evangélikus közösség láthatóan részt vegyen.

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Az országos felügyelő név szerint köszönetet mondott a szerződésben közreműködőknek, mind a kormányzat, mind az országos iroda munkatársainak, valamint kifejezte örömét és háláját, hogy egyházunk testületei mindvégig egyértelműen támogatták a szerződést előkészítő munkát, a dokumentum elfogadását.

Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes elmondta, hogy nem azért kell most a húsz évvel ezelőtt kötött szerződést megújítani, mert a régi nem volt megfelelő, hanem azért, mert a körülmények változtak, és a jelenlegi helyzethez kellett igazítani a szerződés tartalmát.

„Korábban már szerződésújításokra került sor a katolikus, illetve a református egyházzal, de mivel más az egyház-szerkezet a különböző felekezeteknél, ezért kell az illető egyházakhoz igazítani ezeket a dokumentumokat – tette hozzá. – A Szentzsékkal kötött nemzetközi szerződés az alap mint nemzetközi jogi dokumentum. Ez adja a különböző történelmi egyházak szerződéseinek összesleges ívét, így ezek a dokumentumok összhangban vannak, erősítik egymást.”

A miniszterelnök-helyettes hangsúlyozta: „Az állam és az egyház teljes elválasztása nem jelenti az egyház és a társadalom elválasztását, hiszen egyszerre vagyunk tagjai az egyháznak és polgárai a hazának. Ezért fontos megjegyezni, hogy ezek a szerződések nem a szeparációt, hanem az együttműködést segítik elő.” Végül köszönetet mondott az evangélikus egyháznak az emberek lelki, spirituális megerősítésében végzett munkájáért és a közfeladatok átvállalásáért.

Mindezek után a találkozó a szerződés aláírásával zárult.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

Quaranta giorni

Cselovszky Ferenc *esperes*
Pesti Egyházmegye

Ha valaki statisztikát készítene arról, melyek voltak az elmúlt hetekben a közbeszédben leggyakrabban előforduló szavak, alighanem előkelő helyen szerepelne a *karantén*. Nem csoda, hiszen azzal a témával áll összefüggésben, amely az utóbbi időben érthető módon a leginkább foglalkoztatja az embereket.

Amikor múlt év decemberében a közép-kínai Hupej tartomány székhelyén, Vuhanban az első „ismeretlen eredetű” tüdőgyulladásos megbetegedéseket regisztrálták, kevesen gondolták, hogy a koronavírus ilyen félelmetes gyorsasággal eléri Európát, és hamarosan közvetlen közlő érinti majd a mi életünket is. Ma már felelős gondolkodás ember aligha hiheti, hogy a járvány okozta veszélyt félvállról lehet venni. Tekintettel arra, hogy e vírus okozta megbetegedésnek – e sorok írásakor legalábbis – ismert gyógymódja nincs, felértékelődik minden olyan erőfeszítés, amely megpróbálja a kór terjedését megakadályozni, de legalább korlátok közé szorítani.

Ezt célozta például az olasz miniszterelnök rendelete, amely az országot zónákra osztva igyekezett gátolni a fertőzés terjedését. Idővel azután az egész országra kiterjesztették a legmagasabb fokú óvintézkedéseket. Az elrendelt iskolai szünetek, a színházi előadások, koncertek és sportesemények lemondása vagy legalábbis ez utóbbiak „zárt kapus” megrendezése egyre több helyütt vált általánossá. Sok munkahely, ahol ez lehetséges, otthoni munkavégzést ajánlott dolgozóinak. A veszélyes időszak otthoni átvészelésének

lehetősége azután magával vonta az éléskamrák tartalékokkal való feltöltésének gondolatát is. Megtörtént az elkülönítőhelyeknek a kialakítása is, ahol elhelyezhetik azokat, akiknél fennáll a fertőzés gyanúja.

Sokakat talán meglepett, amikor még az egyházvezetők is megnyilvánultak a kérdésben, felhíva a figyelmet bizonyos higiénés szabályok betartására, kezdve a templomkapuban szokásos kézfogástól az úrvacsora vételeinek gyakorlatáig.

Hozzá kellett hát szoknunk, hogy már nem csak a világhíradók távoli eseményeket otthonunkba hozó tudósításaiban hallunk minderről, hanem saját mindennapjaink feladata lett: Vegyük komolyan a fenyegetést, és tegyünk meg ellene mindent, ami tőlünk telik. Legyen az rendszeres kézmosás, körültekintő viselkedés vagy karantén.

Karantén... A történelem során először a jelentős tengerparti kereskedővárosok kapcsán találkozunk annak írásos emlékével, hogy a kikötőbe befutni készülő, távoli vidékekről érkezett hajókat egy ideig várakozásra kényszerítették. Velencében 1374-ben a vesztegár alatt töltendő időt harminc napban állapították meg. Ragusa városi tanácsa 1377-ben hozott döntést arról, hogy a kikötőbe csak negyven nap elteltével hajózatnak be a messze földről érkezett kereskedők. Ezt a negyvennapos várakozást azután Velencében is gyakorlattá tették.

Innen ered a karantén elnevezés: az olasz *quaranta giorni* azt jelenti,

„negyven nap”. Negyven nap, amely arra szolgál, hogy megóvja a várost, a közösséget s a benne élő embereket a fenyegető veszélytől. Attól, ami megbetegít, ami legyűr és tönkretesz.

✱

Quaranta giorni – negyven nap. Az evangéliumok híradása szerint Jézus ennyi időt tölt a pusztában böjtöléssel. Isten szent Fia – ahogy Luther szavaival énekeljük is – érettségük sikkra száll. Megkezdte a bajvívást a kísérettel, a bűn éjjelével, a halál erőivel szemben. Nem veszi félvállról e küzdelmet. Hisz tudja, milyen romboló erővel van dolga. Odaszánja hát az időt. Odaszánja a győzelemért egész életét.

Quaranta giorni – negyven nap. A keresztény gyakorlatban eddig tart a böjtidő. Az idő, amely arra is hivatott figyelmeztetni bennünket, hogy vegyük komolyan a fenyegetést. Az életünket megromtó bűn, a lehúzó kísértés, az emberi közösségeket megosztó gyűlölködés a vírusokhoz hasonlóan megbetegít, legyűr és tönkretesz. Szükségünk van arra, hogy ezt is komolyan vegyük. Szükségünk van a védekezésre. És arra, hogy odaforuljunk a gyógyulásunkért munkáló Drága Orvoshoz.

A járvány világszintű megjelenése minden borzalma ellenére bizonyos területeken tanulsággal is járhat majd. Számunkra talán az egyik ilyen épp ez lehet: meg kell becsülnünk és komolyan kell vennünk mindazt, ami testi-lelki egészségünket, higiéniánkat munkálja. Nem utolsósorban a böjt negyven napja, a *quaranta giorni*. ■

VIZSOLYI

„A teljes Írás Istentől ihletett...” 2 Tim 3:16

BIBLIA

MEGJELENT!

NEMZETI BIBLIAFORDÍTÁSUNK,
A VIZSOLYI BIBLIA TÖRTÉNELMI
HASONMÁSKIADÁSA

KÁROLI GÁSPÁR
GÖNCI REFORMÁTORUNK
EREDETI FORDÍTÁSA,
MANTSKOVIT BÁLINT
NYOMDÁSZMESTER
VIZSOLYI DÍSZÍTÉSEIVEL
ÉKESÍTVE KAPHATÓ ISMÉT
A VIZSOLYI REFORMÁTUS
EGYHÁZKÖZSÉGBEN!

Ár: 56 000 Ft

MEGVÁSÁROLHATÓ

a helyszínen
(Vizsoly, Bibliás Könyvesház)
3888 Vizsoly, Szt. János u. 123.További információk: www.vizsolyibiblia.hu

MEGRENDELHETŐ

vizsolyibiblia@gmail.com;
Tel: +36-30/236-5264;
Mobil: +36-30/749-8568;

Elhalasztott konferencia. A Szentírás Szövetség április 1-jére tervezett *Élet-kérdések* konferenciája a jelenlegi járványügyi helyzet miatt elmarad. A lehetséges időpontról később tudunk tájékoztatást adni. További információ: Szentirasszovetseg.net, Kereszt-kerdesek.hu.

Elhalasztott csendesnap. A női missziói szolgálat által a nyugdíjas és özvegy papné/papnő testvérek számára szervezett, március 28-ára a budapesti Deák térre meghirdetett országos csendesnapot az egészségügyi veszélyhelyzet fennállása miatt egy későbbi időpontban rendezik meg.

Elhalasztott könyvbemutató. Prodán Márta *Egy asztalnál a világ* című, a Luther Kiadónál megjelenőben lévő kötetének március 31-ére meghirdetett könyvesbolti bemutatóját az egészségügyi válsághelyzetre tekintettel kénytelenek vagyunk bizonytalan ideig elhalasztani. A könyv megjelentetését jelenleg változatlanul tavaszra tervezzük, de rajtunk kívül álló okokból, a helyzet alakulásának függvényében terveink módosulhatnak. Tisztelt vásárlóink és olvasóink megértését kérjük. Részletekért figyeljék a kiadó honlapját (Lutherkiado.hu) és Facebook-oldalát.

Luther Kiadó

Ökumenikus találkozó – elektronikusan

Minden hónap harmadik vasárnapján 16 órakor ökumenikus találkozóra, istentiszteletre és előadásra várjuk az érdeklődőket a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának székházába (1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 3.), a földszinti tanácsterembe *Az egyház egységéért – az év egészében* gondolat jegyében. Az egészségügyi vészhelyzetre való tekintettel a soron következő együttlételet április 19-én elektronikusan hozzuk létre. A közösségi alkalmat bibliaolvasók csendes imádsága vezeti be (Biczó Dénes). A levelező találkozó ígértetésének alapigéje Róm 8,4–6. – *Manapság micsoda lelkiség ajándékai-*

val élünk? Várjuk a tanúságtételeket (Réz-Nagy Zoltán lelkész). Az előadás írásos vetületét a *Készülünk a harmincadik teremtési ünnepre* gondolatossor jellemzi, amelynek témája: *Krisztus munkatársai vagyunk* (Széchezy Béla József). A tervezett, előírás szerinti létszámú alkalom időpontja június 7. Szeretettel várjuk a korábbi Farkasréti Ökumenikus Közösség, a volt KÖT, a Fokoláre, az Ökumenikus Lelkészkonferencia, a hittudományi egyetemek, valamint az International Ecumenical Fellowship magyar régiójának tagjait, régi és új érdeklődőit, barátait is.

Jézus Testvérei Ökumenikus Diakóniai Rend

A medve és a bálna

Liz Climónak, a híres amerikai grafikusművésznek, könyvillusztrátornak egy két részből álló karikatúrája nagy kedvencem. Az elsőn egy lila esernyőt a kezében tartó barna medvét látunk, aki nagy víz közepén, egy kicsi szigeten ül az esőben, és egy körülötte úszkáló madárral beszélget.

– Próbálom megkönnyíteni neki a lélegzést – mondja az esernyő alól a medve.

Mivel a madár senkit nem lát, csak a medvét, megkérdezi:

– Kinek?

A következő képen ugyanezt a jelenetet látjuk, csak éppen messzebből. Így derül ki az, hogy a kicsi sziget valójában egy hatalmas bálna feje búbja. Az azon utazó medve pedig óvó, segítő szándékkal a bálna fejétől lévő orrnyílása fölé tartja az esernyőt. Így akar hálából a látszólag bajba került társának segíteni a lélegzésben. Kedves gesztus ez a medvétől, de rajta kívül mindannyian látjuk, hogy van egy kis probléma mindezzel... A bálna azonban nem szól semmit, csak

szelíden és óvatosan viszi tovább a hozzá képest csöppnyi medvét.

Közel kétezer évvel ezelőtt hasonló jelenet játszódott le egy kertben. János evangéliuma (18,10) szerint egy Péter nevű tanítvány karddal a kezében akarta megvédeni a látszólag bajba került Mesterét. Hősies gesztus volt ez tőle, de most már mindannyian látjuk, hogy volt egy kis probléma mindezzel.

Péternek a jó szándékú, féltő hősködését látva Jézus csak ennyit mond neki: „Tedd vissza kardodat a helyére. [...] Vagy azt gondold, hogy nem kérhetném meg Atyámat, hogy adjon mellém most tizenkét sereg angyalnál is többet?” (Mt 26,52a.53)

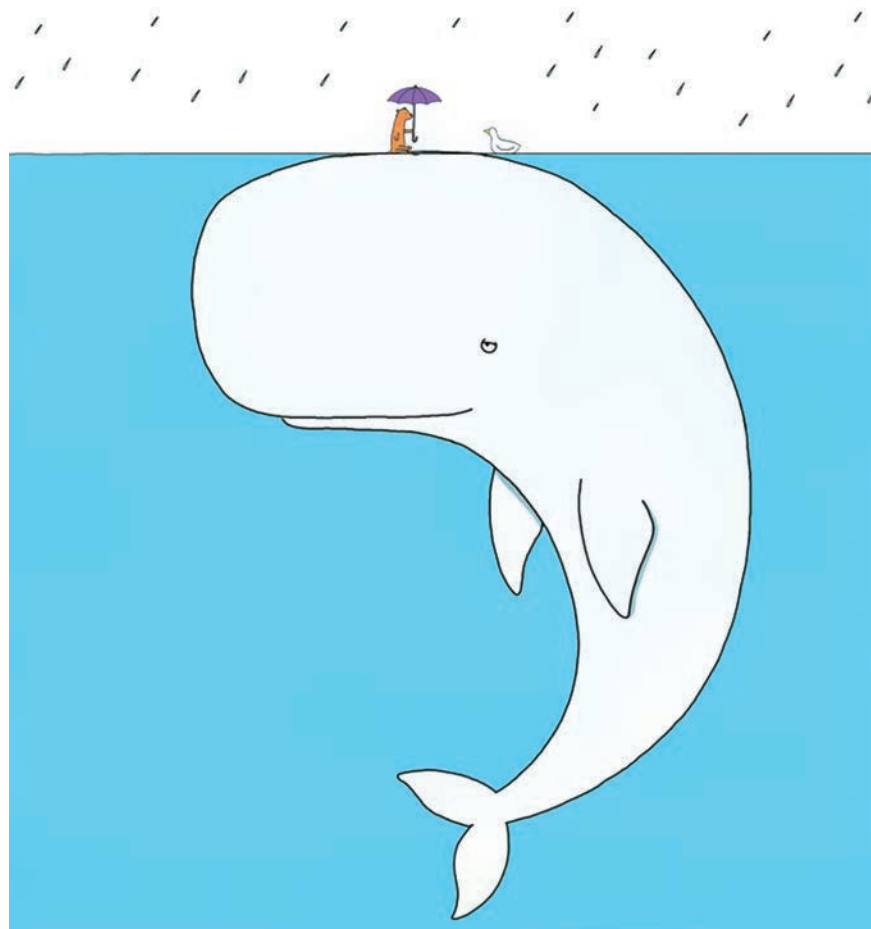
A bálna látszólag, a medve szárazföldi gondolkodása szerint bajban volt. Négy-lábú, barna társa segíteni akart neki, mert nem tudta, hogy az ő lélegzését, így az életét nem befolyásolja pár csepp eső. Talán azt sem fogta föl, hogy tulajdonképpen ő köszönheti csöppnyi életét a hatalmas bálnának, mert nélküle elpusztulna az óriási vízben.

Jézus látszólag, Péter emberi gondolkodása szerint bajban volt. Péter segíteni akart neki, mert nem tudta, hogy a Megváltó életét nem befolyásolja néhány lándzsával érkező katona. Emberi gondolkodásával nem tudhatta, hogy ő önként vállalta a rá váró eseményeket. „De akkor miképpen teljesednének be az Írások, hogy ennek így kell történnie?” – teszi fel Jézus a következő kérdést Péternek ott, a Gecsemáné-kertben (Mt 26,54), majd hagyja, hogy megkötözve elvigyék.

Péter akkor még nem értette, miről beszél a szeretett Mester. Mint ahogy talán azt sem fogta föl, hogy tulajdonképpen ő köszönheti csöppnyi életét a hatalmas isteni szeretetnek, mert nélküle elpusztulna a világban.

Nagyon szeretem Liz Climo karikatúráját a bálna fején utazó medvével. Magamat meg a karddal hadonászó Pétert látom benne, aki nem mindig méri fel jól, milyen veszedelemtől menekül meg egy nála hatalmasabb szeretetnek köszönhetően...

■ – BODA –

RAJZOK: THELITTLEWORLDOLIZ.COM

Nagycsütörtök – Mt 26,36–46

Visszaszámlálás

Három. Ez a szám jelenik meg legtöbbször nagycsütörtöki igénkben, amelyben a messiási program végső szakaszának nyitányába pillanthatunk be. Jézus háromszor szólítja meg az Atyát imádságban. Mindhárom alkalommal rábízta magát az Atya akaratára, ezért mondja: „...legyen meg a te akaratod.” Isten akarata pedig nem más, mint hogy odaadja, feláldozza a bűnös emberért tulajdon Fiát. Mindezt azért teszi, mert önmagunktól

Kettő. Jézus a bizalmas tanítványoktól is távolabb megy, ahol ketten maradnak: ő és az Atya. Igaz, hogy Jézus imádságában megmutatkozik emberi volta, amely telve van szorongással és gyötrellemmel, mégis győzedelmesen kerül ki belőle, mert alárendeli önmagát az Atya akaratának. Jézus magatartása a kísértés nehéz órájában is a teljes engedelmesség. Sorsát teljes egészében az Atya kezébe helyezi.

Jézus számos alkalommal szól az Atyával való kapcsolatáról. Ebből a kapcsolatból – az ő szavai alapján – egyértelműen megismerhető az, hogy Jézus az Atya akaratát teljesíti és viszi véghez. A Gecsemánékertben Jézus könnyörgésekkel és esedezésekkel járul az Atyához, aki képes megszabadítani őt a halálból. Erről a halálból való szabadításról és szabadulásról tesz bizonyosságot húsvét ünnepe. Megszabadította. Feltámasztotta. Él.

Egy. Ez az egy arra utal, hogy Jézus váltásműve egyszeri és megismételhetetlen. Ő teljesítette az Atya akaratát engedelmes-séggel és önfeláldozással. Magára vette a világ bűnét, úgy, hogy elfogadta az Atya kezéből a keserű poharat. Egyszer töretett meg a teste, és egyszer folyt ki ártatlan vére. Egyszeri halálával és feltámasztásával törli el régi énünk bűnökkel terhelt voltát, és újít meg a vele való közösségben. Íme, az élet poharát nyújtja kezünkbe.

A halálhoz közeledő Jézus szorongásának drámai leírása megerősíti, hogy a véges-ség és a szorongás kapcsolata egyetemes jellegű. A bűn a halál fullánkja (1Kor 15,56).

Az ember szorongó haláltudatát a bűn alakítja át annak szörnyű felismerésévé, hogy elveszítette az örökkévalóságot. Krisztus áldozata, az ő teste és vére ezt az örök életet nyeri vissza az ember számára. Maga Jézus mondja: „Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van, és én feltámasztom őt az utolsó napon.” (Jn 6,54)

Az úrvacsora évében különösen is kiemelkedik mai ünnepünk és ünneplésünk. Benne Jézus Krisztusnak irántunk való végtelen szeretetét, az értünk történt feláldozását és az élet nekünk ajándékozását élhetjük át. Valóságosan!

■ ARATÓ LÓRÁND

nem tudunk ellenállni a kísértésnek, nem tudunk megszabadulni és megtisztulni bűneinktől. Azért teszi, mert szeret minket. Ahogyan *Ezékiel próféta könyvében* olvassuk, ő nem akarja a bűnös ember halálát, hanem hogy megtérjen és éljen.

Jézus három tanítványt vesz maga mellé, akiket mint bizalmasait beavat addig még nem látott gyötrelmeibe. A három bizalmas tanítvány Péter, Jakab és János. Bár az utóbbi kettő csak Zebedeus két fiaként van említve Máté tudósításában, mégis tudjuk, hogy róluk van szó. Ebben a belső körben Jézusnak megmutatkozik szomorúsága és gyötrelme. Arra kéri e három tanítványt is, hogy virrasszanak vele. Ébrenlétet, éberséget és kitartó imádkozást vár el tanítványaitól.

Jézus háromszor mutat rá a tanítványok drámájára, amelyben nem mutatkozik pozitív mozzanat. Bár ébrenlétre és imádságra szólítja őket, mégsem tesznek egy cseppnyi erőfeszítést sem a kísértés legyőzésére. Mondhatnánk, hogy Jézus felszólítása süket fülekre talál. Alszanak.

Imádkozzunk! „Szentséges teste érettünk adatott, / Halála életet hozott. / Ő ennél többet nem kínálhat nekünk, / Erről mostan emlékezzünk! / Irgalmazz, Úristen! / Urunk, a te nagy szereteted / Erre téged így kényszerített, / Kiontott, szent véred / Érettünk megfizetett. / Irgalmazz, Úristen!” (EÉ 304,2) Ámen.

EUGÈNE DELACROIX: FÁJDALOM A KERTBEN (1861)

Nagypéntek – Mt 27,31–50

Én Istenem, én Istenem!

Belső zaj. A legközelebb állók is félreértették Jézus utolsó mondatát. Jézus nagy hangon imádkozta Dávid király zsoltárát: „Előí!” „Istenem!” „Illést hívja” – mondják a hozzá legközelebb állók. Mintha süketek lennének. Hangosabb a saját belső monológjuk, mint amit a fülükkel hallanak. Magukra figyelnek, nem Jézust hallgatják. Rendíthetetlenül osztoznak a csoportjukra jellemző világmagyarázatban, amely erősebben meghatározza őket, mint ami Jézus szájából hangosan és jól kivehetően elhangzik.

Buborékban. Elszólják magukat, lelepleződnek: Jézus mellett vannak ugyan, de nem Jézusra figyelnek. Ez az örület határa: amikor a belső hang hangosabb lesz, mint a valós hang. Be vannak zárva a saját hagyományuk, családjuk, pártjuk, kultúrájuk, nemzedékük véleménybuborékába. Ebből a buborékból olyan távoli a külső hang! Vajon létezik-e egyáltalán?

De vajon nem minden csoport kiszolgáltatott-e ennek a zártágnak? „Vak dióként dióban zárva lenni / s törésre várni beh megundorodtam” – írja Babits Mihály *A lírikus epilógiájában*.

ID JAN BRUEGHEL: KERESZTFESZÍTÉS (1596 KÖRÜL)

Enyhülés. A passiótörténetben az emberi gonoszság sűrűsödik össze, és Jézus magára marad. Valójában csak egy emberséges mozdulatot látunk, de lehet, hogy ez az egy is elég: a haldokló Jézusnak valaki futva inni hoz.

A 22. zsoltár titka. Jézus imádságát fellapozhatjuk a Zsoltárok könyvében. Az ima eleje az elhagyatottságról, a lelki és testi szenvedésről szól, a második része pedig hálaének. Ezt az éneket énekelte az asztaltársaság, amikor egy súlyos beteg felépült, és kultikus áldozati lakomát rendezett, hogy hálát adjon Isten-

nek a megmenekülésért. Az úrvacsorai asztalközösségben ez a hála lesz úrrá rajtunk, vendégeken, akik részesei lehetünk Jézus halálának és feltámadásának.

Szembenézni a halállal. A keresztre feszített Jézust mindenki félreértette, aki megszólalt. Talán az az egy névtelen nem értette félre, aki inni adott neki. Ő is talán csak a szenvedő ember szükségletét látta meg. A szomjazó haldoklót látta, és inni adott neki. Szent cselekedet a haldokló ágya mellett ülni és vigyázni arra, hogy ne legyen száraz a nyelve, enyhülést adni.

Heródes magánkívül, Jézus magánál. Jézust beöltöztetik katonaköpenybe királynak, majd felöltöztetik, aztán levetkőztetik. Kivetkőztetik az emberségéből; nehéz lehet így önmaga maradni. Megfosztják az emberi szeméremhez való jogától, méltóságától. Az emberi gonoszság diadalmaskodni látszik, mégsem győzi le őt. Mert Jézus magánál marad.

Amikor Heródes király észrevette, hogy a bölcsek más úton tértek haza, tehát kijátszották őt, megszegyenült. Magánkívül volt. Elégtételt vett, tombolásában meggyilkoltatta a betlehemi gyermekeket.

Jézus királlyal gonosz játékot úz nek. Vajon Illést kellene hívnia, hogy tűzzel tisztítsa meg szérűjét? Ahogyan Keresztelő János látta: egy nagy világéggel mindent új-rakezdeni de jó volna! A jók közül a gonoszokat kiválogatni és őket elpusztítani. Az volna jó. Heródes talán ezt tette volna. Egy utolsó nagy ordítással behívta volna rejtőzködő seregeit, hogy lemészárolják a hatalmát veszélyeztetőket.

Meg tudjuk-e különböztetni a saját zajunkat Jézus hangjától? Ezek a pillanatok teszik próbára a szeretetet. Az élesen kritizáló, a lemondóan gúnyolódó, a hibáztató, a mások, a gonoszok pusztulását óhajtó zörejeket lehalkítani és Jézusra figyelni. Lángoló haragunkban letekerni a saját hangerőt és meghallani a másik hangját.

■ ROMÁNNÉ BOLBA MÁRTA

Imádkozzunk! *Uram Jézus! Megállunk kereszted alatt, és beismerjük, hogy minden vágyunk szeretve lenni, és a legnagyobb félel-münk, hogy magunkra maradunk. Hálásak vagyunk, mert ugyan mi nem figyeltünk terád, te mégis adsz nekünk még egy esélyt, és meghívsz asztalodhoz. Hálásak vagyunk, hogy újjáteremtő szereteted jelét adtad a világnak.*

Ez csak a világvége?

(Mt 8,1–13)

Izgalmas írást olvastam *A tékozló fiú özvése* címmel Gyenge Zsolt tollából. A kritika Xavier Dolan *Ez csak a világ vége* című filmjét elemezte, szem előtt tartva a lukácsi példázatot. „Ábrázolni az úrt, hallhatóvá tenni a csendet, tapinthatóvá a hiányt – nem kisebb Xavier Dolan új filmjének tétje” – írja a szerző, és valóban, aki látta az alkotást, tudhatja: a kimondatlanság, a láthatatlanság és az érinthetlenség uralja ezt a különleges, furcsa feszültséggel teli filmet.

A filmben az otthonról elment „tékozló fiúval” a tizenkét év alatt, amíg távol volt, képeslapokon tartották a kapcsolatot, de a fiú még a hiányában is fontosabb helyet foglalt el a családban,

és ezt mondta: *Uram, ha akarod, megtisztíthatasz. Jézus kinyújtotta a kezét, megérintette őt, és ezt mondta: Akarom. Tisztulj meg!*” Meghökkenítő. Jézus nyújtja a kezét, holott tilos. Megérinti, holott tilos. Szóba áll vele, holott tilos. Minden társadalmi konvencióval szemben, sőt rajongóinak, követőinek az elvárásaival szemben is meggyógyítja őt Jézus. Rehabilitálja egy közösség előtt, ahonnan száműzték őt, önhibáján kívül, betegsége miatt.

Maga Jézus az, aki tisztázza a tanítványai előtt is: ennek a tévtanításnak helye nincs, a világvégének helye nincs. Csakis a gyógyulásnak, a reménynek, a tiszta lapnak, a hitnek, az új életnek van helye.

Ma sem tesz mást Jézus, mint ezt üzeni nekünk is: van remény! „...*íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig*” – szólal meg, vigasztal meg (Mt 28,20). Nekünk szól Jézus. Akik ma különösen is félünk, szorongunk egy világvégéjé kellős közepén, a privát vagy éppen közösségi világvégéktől. Ő nyújtja a kezét, ő megérint. Ő szóba áll. Velünk is. Ma is. Mert ő élő Úr, nem pedig egy történelmi szereplő a sok közül. Ő gyógyító Úr, nem pedig egyházi bálvány. Ő mozgó, felénk mozduló Úr, nem pedig mozdulatlan, tehetetlen kép. Ő, aki a százados szolgáját is meggyógyítja, sőt bizonyos értelemben a századost is, amikor ezt mondja: *„Bizony mondom nektek, senkiben sem találtam ilyen nagy hitet Izráelben. [...] Menj el, és legyen a te hited szerint. És meggyógyult a szolga még abban az órában.”* (Mt 8,10.13)

PAOLO VERONESE: JÉZUS MEGGYÓGYÍTJA A SZÁZADOS SZOLGÁJÁT (1585 KÖRÜL)

mint bárki. A világvége a filmben és a filmről szóló elemzésben: a reménytelenség. A hiány. Hiányzik, nincs, aki szeret, aki elfogad. Ez csak a világvége – sokan sokféleképpen fogalmazták meg mostanában ezt a gondolatot az új koronavírus terjedése kapcsán, a pánik kapcsán, a bizonytalan jövőt tapasztalva.

Máté evangéliumának nyolcadik fejezete a mátéi redaktori koncepciónak megfelelően szorosan kapcsolódik a *Hegyi beszédhez*, mert az üzenet Máténak is fontosabb, mint a kronológia. Ezt a bevezetést olvashatjuk: *„Amikor lejött a hegyről...”* (Mt 8,1a) Gondoljunk a *Hegyi beszéd* esszenciális tanításaira, erre a szent gyűjteményre és a rétori magaslatokra, ott a csúcson, a hegyen, és arra a kontrasztra, hogy a hegyről, a „steril vallásos helyről” megérkezik Jézus a tömeg, a valóság sűrűjébe. Ahol sokan érzik úgy, élnek meg úgy: a világvége, de legalábbis az én világom vége hamarosan itt van.

Ebből a csapatból tűnik fel két tag: egy zsidó leprás és egy nem zsidó, pogány százados. Mindkettejüket bűnösnek tartották. Két ember, akik nem igazán voltak kívánatosak a kor hívő zsidó kontextusában. „...*íme, odament egy leprás, leborult előtte,*

„Betegség nélkül nincs gyógyulás” – írta a 2015-ben elhunyt költőseni, Fodor Ákos. Felrázó mondat. Igaz mondat. Mégis kiegészíteném annak a gyönyörű hitvallásnak a summájával, amelyet Jézus hirdet meg: hit és gyógyulás összefügg. Mert az alap az, amit kérünk az Úristentől a Miatyánkban: „...*legyen meg a te akaratod...*”, de komolyan kell vennünk: ez nem azt jelenti, hogy minden mindegy, mert úgyse rajtunk múlik. Az Úr a cselekvő (*Deus in actu*), de sok múlik rajtunk. Mindkét történet ennek a bizonyítéka.

Odament hozzá egy leprás. Odament hozzá egy százados. Odamehetsz hozzá te is, mehetek én is. Mert ezekkel az első lépésekkel kezdődnek a mai történetek is. A mai gyógyulások. A tied és az enyém. Az elhatározással, hogy igenis változtatok, lépek, teszek valamit a gyógyulásért, a közeledésért és az ajánlékba kapott hitem megéléséért.

Ez csak a világvége? – hangzik a kérdés. A válasz pedig: nincs vége! Jézusnak hatalma van! Reményt ad. Ma is. Neked és nekem mondja: „...*legyen a te hited szerint.*”

■ DR. GÁNC S TAMÁS

„És teremté Isten a nagy vízi állatokat [...], mindenféle szárnyas repdesőt az ő neme szerint. [...] És látá Isten, hogy minden, amit teremtett vala, ímé igen jó.” (1Móz 1,21b.31a; Károli-ford.) Nemcsak a Biblia első lapjain, de az idők kezdetén is „ímé igen jó” volt minden. De aztán az ember ahelyett, hogy a rábizott földgolyót – rajta a növény- és állatvilággal – védte és óvta volna, egyre inkább tönkretette. Az utóbbi évek tudományos kutatásai arra hívják fel a figyelmet, hogy a következő évtizedekben – ha nem változik a tendencia – a vadon élő rovarok fajszáma akár negyven százalékkal is csökkenhet. Hazánkban is nagymértékű a méhek pusztulása, a vadon élő rovarvilág is jelentősen fogyatkozik. Ezért 2018. március 10-én egy parányi magyar stáb kezdeményezésére meghirdették a beporzók napja elnevezésű rendezvényt. Idén közel ötven határon innen és túli múzeum is beállt a sorba, hogy kiállításokkal, programokkal hívja fel a figyelmet az emberiség számára oly fontos rovarok és a számukra elengedhetetlen fontosságú virágok védelmére. Összeállítá-sunk a teremtésvédelem jegyében készült.

Zöld sivatag helyett virág, méhbölcső és rovarszálló

Találkozás a beporzók napjának ötletgazdájával

A fogyatkozó élőhelyek, a rovarölő vegyszerek és műtrágyák használata, a káros hatású biológiai tényezők, valamint a klímaváltozás következtében a növények beporzását végző rovarok egyre nagyobb veszélynek vannak kitéve. Erre kívánta felhívni a figyelmet dr. Vásárhelyi Tamás biológus kutató, címzetes egyetemi docens, nyugalmazott muzeológus, amikor egy maroknyi csapattal 2018-ban először hirdette meg az úgynevezett beporzók napját. Az azóta egyre sikeresebb március 10-i természetvédelmi kezdeményezésről a Magyar Természettudományi Múzeum tavaszköszöntő beporzónapi rendezvényén beszélgettünk.

– Honnan jött az ötlet, hogy életre hívják a beporzók napját?

– Évekig tudománykommunikációt tanítottam az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. 2017 végén egy Kolozsvárról átjött hallgatóm, Györfy Borbála szakdolgozati témát keresett; azt javasoltam neki, hogy kezdeményezzük a beporzók napját. Vállaltam, hogy megszervezem hozzá a szakmai hátteret, őt pedig arra kértem, dolgozza ki az alkalom kommunikációs stratégiáját. Néhány hónapos nagyon intenzív munkával sikerült elérnünk, hogy az

első évben huszonnégy településen voltak rendezvények március 10-én.

– Az új természetvédelmi nap háttereként önök létrehoztak egy honlapot (Beporzoknapja.hu), illetve Facebook-oldaluk is van. Hogyan érték el, hogy ebben az esztendőben határon innen és túl közel ötven múzeum is csatlakozott a kezdeményezéshez?

– Tavaly Berényi Marianna, a Magyar Nemzeti Múzeum Kommunikációs és Közművelődési Igazgatóságának fősztályvezetője, a Magyar Múzeumok

online folyóirat főszerkesztője és dr. Vig Károly, a szombathelyi Savaria Múzeum entomológus főmuzeológusa, a Magyar Rovartani Társaság elnöke is felkarolta a beporzók napjával kapcsolatos javaslatomat. Arra gondoltunk, hogy felhívást intézünk a múzeumokhoz: a témához kapcsolódó kiállítási és gyűjteményi anyagukkal, a köré szervezett programokkal csatlakozzanak az ügyszög. Nagy örömmel töltött el bennünket, hogy a kezdeményezésünknek ekkora sikere lett. A legváltozatosabb programokkal készültek a jelentkező intézmények.

– Ön a beszélgetésünk előtti napon a főváros X. kerületében avatott fel egy rovarszállót. Mi ez pontosan?

– Mielőtt erről mesélnék, egy másik fogalmat, a méhbölcső fogalmát szeretném tisztázni. Ezt a magányosan élő méhek számára például nádkötegből, vastagabb, kifűrt faággból vagy tobozból, esetleg csigaházból készíthetjük el. ►

A SZERZŐ FELVÉTELE

Dr. Vásárhelyi Tamás méhecskebölcsővel

– **Melyek a magányosan élő méhek? Bizonyára sokan emlékszünk úgy az iskolai tanulmányainkból, hogy a méhek közösségekben élnek.**

– A házi méh valóban családban él. A világon közel húszezer beporzó méhalkatú faj található, közülük azonban csak néhány él családban vagy kisebb közösségekben. Ilyenek például a poszméhek, de azok is csak néhány tíz, néhány száz tagból álló csapatokban.

– **A magányosan élő méhek sokkal több veszélynek is vannak kitéve?**

– Így van. Ha például támadás éri a méhkast, akkor a csapat egyik tagja feláldozza az életét, hogy az akár több tízezer tagból álló csapatot mentse. Közismert ugyanis, hogy a méh belepusztul a szúrásba. A magányosan élő méhek esetében nincs meg ez a csapatvédelem, könnyebben is pusztulnak. Az utódpótlásukat azonban mi is elősegíthetjük a méhbölcsők elkészítésével. Ehhez nem kell mást tennünk, mint például egy négytíz milliméter átmérőjű lyukakkal átfúrt ágat vagy egy összekötött nádcsomót falra vagy egy fára, esetleg az erkélyre kiakasztanunk.

– **Miért fontos az üregesség?**

– Hogy a méh be tudjon mászni. Egy méhecske hatszáz virágról gyűjt össze egy pete számára elegendő virágpórt és nektárt. Ha ebbe a furatbölcsőbe a szükséges mennyiséget behordta, lerakja a petét, majd lefalazza sárral. Körülbelül két-három centiméterenként készít újabb és újabb fészket. A következő évben először a legutoljára letett petéből kifejlődött méh bújik ki, miután átrágt a lezáró sárréteget. Őt követi a mögötte

levő, és így tovább, egészen a legelső méhecskéig. Tehát egy ilyen furatban vagy más néven bölcsőben négy-öt méh is kifejlődhet. De van egy olyan méhfaj is, amelyik üres csigaházak belsejében szereti a petéit lerakni.

– **Mikor beszélünk rovarszállóról?**

– Amikor nemcsak a magányosan élő méheknek van lehetőségük peterakásra, hanem más rovarfajoknak, más

Rovarszálló

ízeltlábúaknak is. Ehhez többrekeszes „szekrényt” kell készítenünk. Például a pókok szeretnek a tobozok közé elbújni. De a rovarszállóban elhelyezhetünk lyukacsos téglát vagy vályogtéglat, illetve fakéregdarabot is – a cincérek meg a díszbogarak például korhadó fában fejlődnek.

– **Mi a garancia arra, hogy az állatok be is költöznek az általunk készített méhbölcsőbe vagy rovarszállóba?**

– A rovaroknak egyre kevesebb lehetőségük van peterakásra, ezért nagy va-

lósínúséggel rá fognak találni az ember által készített fészkelehetőségekre. Még lakótelepi erkélyen kihelyezett méhbölcsőről is azt a visszajelzést kaptam, hogy lett gazdája. Sőt a méhek szeretik, ha az utódaik is ott fejlődnek ki, ahol egy évvel azelőtt ők születtek, ezért nem baj, ha évről évre gyarapítjuk a saját készítésű bölcsők számát. Lehetőleg esőtől védett, kissé árnyékos helyen helyezzük el őket.

– **A március 10-i beporzók napjával önök a nagy ütemben fogyatkozó rovarvilágra kívánják felhívni a figyelmet. Mi az, amit magánemberként, illetve társadalmi szinten tehetünk a védelmük érdekében?**

– Első körben tudatosítanunk kell, hogy saját életminőségünket is kockáztatjuk, ha nem lesznek beporzó rovarok, illetve nem lesz mit és hol beporozniuk. Az ételünknek körülbelül egyharmadát köszönhetjük nekik. Gondoljunk csak a gyümölcsökre és a belőlük készített lekvárookra, pálinkákra. A zöldségek és a fűszerek jelentős részéhez is szükség van a növény beporzására. Fontos tehát, hogy virágzáskor ne permetezzünk rovarölő szerekkel. Sajnos sokan használnak az úgynevezett neonikotionidok termékcsaládjába tartozó növényvédő vegyszereket, amelyek ugyan hasznosak a növényi kártevők ellen, azonban a virágpórt gyűjtő méhekre és más rovarokra káros hatással vannak. Az Európai Unióban több kultúrában már betiltották ezen szerek használatát. Másodsorban szeretném, ha minden kerttulajdonosnak szívügye lenne, hogy rovarbaráttá tegye a kertjét vagy legalábbis egy részét. Ne csak egybefüggő zöld gyeppel uralja a birtokunkban levő területet, hanem ültessünk virágokat is. Lehet már olyan virágmagkeverékeket kapni, amelyből szinte „rovarlegelőt” tudunk varázsolni. Ezt még lakótelepek közötti zöld területen is el tudjuk vetni. Komoly tudományos vizsgálatok folytak arról, hogy mennyire káros hatással van a méhek virágpórgyűjtésére a hirtelen nyírt gyeppel. Ugyanis ezeken a „zöld sivatagokon” ilyen rövid idő alatt még szinte a szárszorszáp sem tud kinyílni, nemhogy más virág. Ráadásul a nagy teljesítményű motoros fűnyírók szennyeznek is a környezetet. Tehát mindenkit bátorítok arra, hogy ritkább fűnyírással, virágok ültetésével és méhbölcsők, rovarszállók kihelyezésével óvja a kis rovarbarátaink életét, és segítse munkájukat.

Beporzók napja Békéscsabán

A március 10-i beporzók napjával kapcsolatos részvételi felhívásra a múzeumok közül békéscsabai a Munkácsy Mihály Múzeum munkatársai jelentkeztek elsőként. A meghirdetett múzeumpedagógiai foglalkozásokon Vánca Klára természetudományos muzeológus tartott képekkel gazdagon illusztrált előadást. A részt vevő gyermekekkel – közöttük a békéscsabai evangélikus óvoda Zengőerdő csoportjával – intenzív beszélgetés keretében sorra vette, mely állatok végezhetik el a növények beporzását, milyen zöldségeket és gyümölcsöket köszönhetünk ezáltal nekik, és miért fontos a védelmük. Az óvodások

Vánca Klára képekkel gazdagon illusztrált előadást tartott

Mézkeret mézzel

Méhbölcsőkészítés

hallhattak a kétszáz évvel ezelőtt elhunyt Tessedik Sámuel evangélikus lelkészről is, aki egy olyan új méznyerési eljárást dolgozott ki, amelynek segítségével attól kezdve a méhek is életben maradhattak.

Pintér Anikó múzeumpedagógussal méhbölcsőt készíthettek az óvodások. A kifűrt faágakból álló speciális „méhkeltetőt” a gyerekek elvihették, hogy az óvodájuk udvarán kihelyezve közelről is megfigyelhessék, milyen szorgalmas állatoknak segítenek ezzel.

A Munkácsy Mihály Múzeumban a gyerekek megnézhetik, hogyan néz ki például a méhkaptárban a lépet gyűjtő keret, illetve különféle méztípusokat is kóstolhattak. Az interaktív előadást Szlávik-Orvos Mária mesterméhész, a Békéscsaba és Vidéke Méhészegyesület elnöke, a Békés megyei Göndöcs Benedek Mézlovagrend tagja tartotta.

■ BODA ZSUZSA

Mézóstoló Szlávik-Orvos Mária mesterméhész kalauzolásával

A pályán is jelen van a hit

Beszélgetés Vida Máté válogatott labdarúgóval

Már egészen fiatal kora óta a sportok szerelmese. Kiemelkedő tehetségét a Vasas korán felfedezte, így a soltvadkertei evangélikus fiú már tizenegy éves korában Budapestre került. Ma magyar válogatott labdarúgó, a dunaszerdahelyi DAC 1904 játékosa. Evangélikussága örömmel és erővel tölti el, és szeretettel emlékszik vissza gyülekezetére és lelkészére, Homoki Pálra. Hit és futball viszonyáról is kérdeztük a huszonnégy éves Vida Mátét.

– Tapasztalata szerint mennyire van jelen a hit a labdarúgók között?

– Merem állítani, hogy nálunk a fél csapat komolyan istenhívó. Vannak közöttünk panamaiak, venezuelaiak is, mindenkinek megvan a maga hitvallása, de a hit alap. Van, aki a pályán letérdel és fohászkodik, mások az égre mutatnak egy gól után. Sok formája van a hit megnyilvánulásának is.

– A Nemzetközi Labdarúgó-szövetség [FIFA] már 2007-ben megtiltotta a vallási jellegű megnyilvánulásokat a futballpályákon. Ön mit gondol erről?

– Erre nem nagyon hívják fel a figyelmünket. De nálunk nem is voltak olyan dolgok, mint például a mez alatti üzenetek, amelyeket aztán a FIFA megtiltott. Nálunk keresztet vetni szokás, a gólöröm közben is szoktak a csapattársaim így

megnyilvánulni. Ezt a topcsapatoknál is sokan látom.

– Szokott a hitről beszélgetni a csapattársaival?

– Napi tíz-tizenkét órát töltünk együtt, így sok mindent tudunk egymásról. Nálunk többen vannak a katolikusok. Amikor a magyar válogatottal készülünk az edzőtáborban, akkor a második este mindig megyünk templomba. Nem kötelező, de a csapat kilencvenöt százaléka megy. A stáb is, még azok is, akik nem is értik, mi történik a misén. Van szűkebb körű istentisztelet is, ez kicsit lazább légkörű, mivel csak mi, labdarúgók vagyunk ott, de ettől függetlenül Harkai Gábor atya – Telki községben ő a katolikus pap – ezen is ugyanúgy elmondja a maga mondandóját. Ezt a hagyományt még Dárdai Pál korábbi szövetségi kapitány honosította meg.

Névjegy. Vida Máté magyar válogatott labdarúgó, a szlovákiai, dunaszerdahelyi DAC 1904 középpályása. 1996-ban született Budapesten. Mindössze tizenegy éves korában lett a Vasas Kubala Akadémia játékosa, 2013-ban kötött profi szerződést a Vasassal. 2018 nyarán szerződött a DAC 1904 csapatához.

– Mióta érdekli a futball?

– Az első élményem a 2002-es világbajnoksághoz kötődik, akkor voltam hatéves. Onnantól kezdve folyamatos az érdeklődésem. Már négyéves koromban elkezdtem focisuliba járni, hatéves koromtól emlékszem több meccsre is, úgy is mondhatjuk, hogy függővé váltam. Több sportot is szeretek egyébként, a síelést, a teniszt is nagyon élvezem.

– Tizenegy évesen került Budapestre kollégiumba, a Vasas Kubala Akadémiára. Ilyen fiatalon elkerülni otthonról komoly kihívás. Hogyan élte meg ezt az időszakot?

– Az eleje természetesen nehezebb volt, de nyolcan voltunk egy szobában, csak focista fiúk, tehát mindenki ugyanabban a cipőben járt, és – utólag úgy látom – így könnyebb volt átvészelnem ezt az időszakot. Ugyanakkor az első években nem engedtek minket szabadjára, iskolába és edzésre is busszal vittek minket. Persze egy ilyen élethelyzetben elkerülhetetlen a surlódás, az első egy-két

FOTÓ: LELKES ERNŐ

évben voltak összezörrenések a csapattársakkal, gyerekfejjel az ember gyakran nekimegy a másíknak, megtréfálja.

- Hogyan lett gyerekként éppen a Vasas akadémistája?

- Úgy, hogy a kecskeméti SC Hírös-Ép egy kupára kölcsönkért a Soltvadkerttől, ahol éppen játszottam – vidéken lehet ilyeneket csinálni. A Vasasnál voltunk tornán a kecskemétiakkal, és Tasnádi Dávidot meg engem a Vasas „kinézett magának”. Elmentem hozzájuk próbajátékra, részt vettem nyolc-tíz edzésen, ezek alapján döntötték el, hogy kapok amatőr szerződést, kollégiumot.

- A családja mit szólt ehhez?

- Támogattak. Ők vittek az edzésekre Pestre hétköznap az iskola után, hetente kétszer. Ha a szüleim nem segítettek volna, akkor az egész nem így alakul. Az elején még volt kollégiumi díj, tagdíj, ez anyagilag is megterhelő volt, de utólag úgy gondolom, hogy kifizetődött. Bár később nagyon kevés embernek lesz a hivatása a futball, és még ritkább, hogy valaki a válogatott szintig is eljut.

- Nagyratörő álmokkal érkezett a fociakadémiára?

- Bevallom, én sosem akartam például a Barcelona játékosa lenni. Annak idején nem azért kezdtem el focizni, hogy megéljek belőle, vagy sikeres legyek. Egyszerűen csak szerettem, és tetszett a focis légkör. Szépen, lépésenként szerettem volna előrelépni. Ennek alapján haladok most is a pályámon. Egyelőre jól mennek a lépések, most megint szeretnék lépni, vagy nyáron, vagy később egy kicsit.

- 2018 nyarán szerződött a felvidéki DAC csapatához. Most hogy érzi magát, sikerült beilleszkednie?

- Szerencsére igen. Amikor megérkeztem a csapatba, még két hétig Marco Rossi volt az edző, aki most a magyar válogatott szövetségi kapitánya. Neki már volt egy kialakult csapata, de az új edzőnél mindenki tiszta lappal nyitott, és rögtön be tudtam verekedni magamat a kezdő csapatba. Már az elejétől játszottam, tehát nem ültem a kispadon. Mostanra azt mondhatom, hogy kulcsembernek számítok a csapatban.

- Nem nehéz, hogy ennyire távol van a családjától?

- A legjobb esetben havonta egyszer hazajutok. Pestről azért kéthetente hazamentem, Dunaszerdahelyről most nem tudok sűrűbben. Nyilván nem egy-

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

szerű, de ez velejárója ennek az életnek sajnos. Sokan csak a jó fizetéseket látják, vagy azt, hogy mekkora üdvrivalgás veszi körül az adott sportolót, de az élsportolói élet nagyon sok lemondással is jár. Nem tudunk szabadon kimozdulni hétvége, de még hétköznap is kevés alkalom adódik erre. Ugyanakkor úgy gondolom, hogy minden nehézségével együtt nagyon sok örömmel is jár, úgy-hogy mindezek ellenére megéri.

- Mit jelent önnek az evangélikussága?

- Büszke vagyok a soltvadkerti evangélikus gyökereimre, a mai napig rengeteget jelentenek. Egyfajta fegyelmet adott, az életem különböző területeire volt hatással, nagy fejlődésen mentem keresztül, amikor oda jártam. Az iskolában heti egyszer volt hittanom, nagyon sok jó emlékem kötődik hozzá. Intenzív időszak volt ez az életemben a hi-

tem szempontjából. Mióta az élsporttal foglalkozom, ez megváltozott. De evangélikus vagyok ma is, egy evangélikus közösséghez tartozom, és egy olyan közösséghez jó tartozni, amire büszke lehet az ember. Amikor hazajutok, és vasárnap elmegyünk a templomba, az jó érzéssel tölt el. Én ezzel több vagyok, hogy evangélikus lehetek, meg vagyok keresztelve, konfirmáltam. A lelkésem Homoki Pál. Azt szeretem benne, hogy egy egyszerű emberrel is ugyanúgy el tud beszélgetni, mint bárki mással, és olyan érdeklődést tanúsít az emberek iránt, mintha száz évet ezelőttről ismerné őket.

- Szokott azon gondolkodni, hogy mit fog csinálni, miután befejezte az aktív sportolói pályafutását?

- Igen, de minden alkalommal más eredményre jutok. Most még nem tudom, de a lehetőségek nagyon sokrétűek.

■ HARMATI DÓRA

A másik cipőjében

Vasárnap istentisztelet után meglátogattam a barátnőmet. Kislánya, az alig másfél éves Boglárka azonnal felpróbálta az ünnepi cipőmet. Persze nagy volt neki, és kicsit nyaktörőnek tűnt a mutatvány, ahogy csoszogott benne. Meg is kérdeztük:

– Bogi, a te méreted az a cipő?

Ő meg nagy bólogatások között azt mondta:

– Éppen jó!

Nevetve figyeltük, nagyon aranyos volt. De azért ott voltunk a háta mögött, és fölötté tartottuk a kezünket, nehogy felbukjon. Később már itthon jutott eszembe, hogy a mi totyogó gyerekeink is előszeretettel próbálták fel a cipőinket. Aki kicsi, annak varázslatosnak tűnik a nagyok világa, és hát mi más lenne abból könnyedén elérhető, mint pont a cipő.

Van egy régi mondás: soha ne ítélj meg senkit, amíg egy mérföldet nem jártál a cipőjében. Na de mennyi egy mér-

föld? A legelterjedtebb angol mérföld bizony elég sok: 1609 méter. Ha volt valaha kényelmetlen, nem rád illő cipőd, amelyik törte a lábadat, vagy szorított, tudod, hogy azzal elég nehezen halad az ember. Ez az egy mérföld kicsit több mint másfél kilométer – szóval, más, idegen cipőben igen tanulságos élmény lehet.

De miért írok erről? Mert olyan könnyen ítélkezünk. Az iskolában annyiszor hangzik el, hogy valaki „hülye”, „undok”, „sötét”. Az osztálytársakról, a tanárokról, a szülőkről, a testvérekről egyaránt lehet ilyeneket hallani. Nem is tudjuk, mennyire rosszul esik ez annak, aki megkap egy ilyen minősítést.

Én is tudom, hogy senki nem tökéletes, de én sem szeretem, ha legyaláznak. Vannak rosszabb napjaim, amikor kicsit beteg vagy fáradt vagyok. Vagy éppen nehéz helyzetben van valaki, aki fontos nekem, és a gondolataim ökörlötte járnak. Ilyenkor egész biztosan lát-

szik rajtam, hogy nem vagyok teljesen a csúcson. Ezekben az esetekben a legkevésbé sem dob fel, ha valaki még valami rosszat is mond rólam.

És nagyon furcsa az is, hogy amikor egy barátot, osztálytársat elvisznek a suliból, például azért, mert elköltözik, vagy súlyos beteg lesz, akkor meg hirtelen csupa jót tudunk csak róla mondani. Érezzük, hogy mennyire hiányzik, milyen sokat jelentett, amíg velünk volt. Aggódva és sajnálkozva emlegetjük, hogy távol kerültünk egymástól. Lehet, hogy nem is a másik olyan végtelenül rossz vagy gonosz, hanem csak mi dobálódunk könnyedén a szavakkal?

Egy mérföldet menni a másik cipőjében olyan, mintha teljesen belebújnánk az ő „bőrébe”, benne lennénk az ő helyzetében. Átélnénk, hogyan ébredt ma reggel, mi érintette mélyen, fájdalmasan, mitől retteg, mi bántja, mik a gondolatai, örömei, reményei. Ez nem könnyű, de ha csak gondolatban is, érdemes megpróbálkozni vele.

Általános iskolában az osztályunk „lustája” egy Zsuzsi nevű lány volt. Nagyon lenéztem, mert alig volt kész házija, sokszor elbambult az órákon, és nem is tudta, miről van szó. Játsszani sem tudott rendesen: állandóan csak kergetőzni akart vagy lovacskázni (egy ugrókötéllel befogott, és hajtott maga előtt). Aztán egyszer, amikor beteg lett, elvittem neki a házit. A házuk körülbelül akkora volt, mint a mienk, de ahogy beléptem az utcaajtón, egy csomó állat vett körül. Zsuzsi apukája és anyukája a szobában hordyogtak. Förtelmes alkoholszag terjengett. Két kisebb gyerek sírdogált, várták, hogy az én alsós osztálytársam elkészítse nekik az ételt. Szegénynek égett az arca a láztól, de sietve próbálta megejétni a kistestvéreit. Utána megkért, hogy maradjak egy kicsit, míg beterelem az ólba a baromfit, szénát és zabot dob a ló elé, majd fát hoz be, hogy fűteni tudja az egyetlen szobát. Mindezt úgy, hogy beteg volt, és tulajdonképpen pihennie, gyógyulnia kellett volna.

Míg vártam, hogy elvégezze a kinti kötelező feladatait, néhány percet valóban az ő „cipőjében” töltöttem. A két szülő italszaga és magatehetetlensége

félelmetes volt, egészen megrázó. A két kicsi nyafogott, követelődött, lehetetlen volt követni a kívánságaikat abban a tempóban, ahogy kérték. Az egyik enni akart még, a másik szomjas volt, csupa maszat lett a kis pofjuk, mire észbe kaptam. Az asztal úszott a kiöntött vízben, a gyerekek ruhája lucskos lett, át kellett volna öltöztetni őket. Közben a vaskályhán felforrt a tej, kifutott, nem tudtam, mihez kapjak. A kis szoba-konyhában orrfacsaró bűz uralkodott, pedig igyekeztem.

Majdnem sírtam, mire visszajött Zsuzsi. Gyors, ügyes mozdulatokkal rendbe tette a helyiséget meg a testvéreit. Az asztalterítőről is összetörölte a vizet, a tej lekerült a forró vaslapról. Már senki sem sírt, és a tűz sem aludt ki, Zsuzsi rakott rá fát. Csak irultam-pirultam, milyen kevésbé tudnék én az ő helyében helytállni.

Nagyon nehéz lett a szívem, amikor belegendoltam, mennyire felnőtté lettem az én kis pajtásom. Értettem már, miért akar fogócskázni, hiszen a baromfi bekergetése volt az ő egyetlen szórakozása. A ló bekötése az egyetlen mulatsága. Mert hát aki igazi ételeket kénytelen főzni, az mégsem gyurmázhat kalácsot, süthet homoktortát velünk, az neki már nagyon távoli.

Zsuzsi sorsába bepillantva sokkal árnyaltabban láttam őt. Már nem néztem le, hiszen tudtam, komoly dolgokból állt az ő tudománya. Kerestem, hogyan tudna egy kicsit jobban kapcsolódni hozzánk. Meg-megkérdéztem, hogy vannak a testvérei. És amikor nem volt beteg egyik se, akkor láttam, hogy Zsuzsi is jobban képes figyelni. Már nem csodálkoztam azon, hogy mik foglalkoztatják, láttam az okát. Hogy soha nem panaszkodott, kicsit csodáltam is. Felnéztem rá az ereje miatt. Szívesebben játszottam vele, tanulni is segítettem neki. Mellé ültem, hogy ha elkalandozik, kicsit finoman visszaterelem a tanórához. És türelmesebben tanítottam neki könnyű, rövid játékokat.

Így változtatta meg pár percnyi „cipőcsere” a mi kapcsolatunkat. Nem ítékeztem már olyan könnyedén. Jézus pedig egy még sokkal furcsábbat mond: hogy egyáltalán ne ítékezzünk, mert a másikat mérlegre tenni nem a mi feladatunk. Ránk azt bízta, hogy szeressük egymást úgy, ahogyan ő szeretett minket. És ez sem könnyű feladat. De időnként segíthet benne egy mérföldnyi „cipőcsere”. ■

BÓDI KATALIN RAJZAI

MK 12, 31

Illeszd a helyükre a formákba helyezett betűket, és megkapod az aranymondást

Így készíthetsz szobacipőt filc- vagy polárányagból

Templom és iskola a Völgységben

Bonyhád a Mecsek és a Szekszárdi-dombság között elterülő Völgység központja. Már a 18. század elején érkeztek ide nagy számban német telepesek. A katolikus és a zsidó vallásuk mellett a német evangélikusság alkotta a lakosság egyharmadát. Csehsüvegboltozatos templomukat 1800-ban építették fel késő barokk stílusban Schneiderhann Fülöp högyészi építőmester tervei alapján. A templom berendezése magán viseli a dunántúli német evangélikus templomok stílusát, szószékoltár található benne. Orgonáját az Angster-cég építette 1931-ben.

A gyülekezet 1816-ban nyerte el önállóságát. Első lelkésze Borbély József volt, aki az 1848–49-es szabadságharcban is szerepet vállalt. A nagy lélekszámú gyülekezet egészen a második világháborúig iskolákat, olvasókört tartott fenn, de Fébé-imaház is működött a területén. 1944–45-ben a szovjet csapatok „málenkij robotra” [kényszermunkatáborba a Szovjetunióba – a szerk.] vittek el sokakat, 1946–48-ban pedig előbb házaikból, majd hazájukból is elűzték a német ajkú lakosság nagy részét, kollek-

tív bűnösségükre hivatkozva. Helyükre bukovinai székelyeket és felvidéki magyarokat telepítettek be. A környékbeli evangélikus falvakból a városba betelepült hívek miatt maradt meg a gyülekezet eredeti lélekszámának egyharmada, akik azonban jellemzően a templomtól távolabb eső városrészekben telepedtek le.

1962-től Krähling Dániel, majd 1971-től fia, az ifjabbik Krähling Dániel lett a gyülekezet lelkésze. A gyülekezet 2000-ben renoválta az akkor kétszáz éves templomát. Közben az anyagyülekezethez csatlakoztak a hidasi, majd a bátaapáti és alsónánai – egykor önálló – egyházközségek, végül 2006-ban a kismányoki gyülekezet is.

2008-ban érkezett a gyülekezetbe Aradi András lelkész. Ekkor alakult a Charis kamarakórus (művészeti vezetője Hevér László), és kezdte el működését a Gábrriel zenekar. 2017-ben a gyülekezet renoválta egykori iskolaépületét, amelyet gyülekezeti házként és lelkészi irodaként használnak. Ahogyan már korábban többször is, 2015-től ismét a Tolna-Baranyai Evangélikus Egyházmegye központja, esperesi székhely lett a bonyhádi gyülekezet.

Evangélikus istentisztelet a Duna Televízióban

Igét hirdet Aradi András esperes.

Április 5-én, virágvasárnapon 11 órától istentiszteletet közvetít a Duna Televízió a bonyhádi evangélikus templomból.

Bonyhádon működik 1870 óta a Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium és Általános Iskola, amely az 1806-ban alapított sárszentlőrinci evangélikus algimnázium jogutódja. 1992-ben ismét egyházi fenntartásba került a szocializmus időszakában államosított intézmény. A gimnáziumhoz 2017-ben általános iskola is csatlakozott.

Bonyhád Majos nevű városrészében is található önállóan működő evangélikus gyülekezet Majos-Mucsfai Evangélikus Egyházközség néven. Lelkésze Makán Hargita, aki egyben a gimnázium iskola-lelkésze is. ■

BEMUTATKOZIK A BELEDI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG

Te, Uram, fölemeled fejem

A beledi evangélikus gyülekezet fejét a történelem viharaiiban sokszor felemelte az Úr, a közösség életereje Isten áldásának köszönhető. Lehetett árvíz vagy tűzvész, törökdúlás, háború és államosítás, Isten újra és újra talpra állította a beledieket, benne az evangélikus közösséget. A mezőgazdaságra és kisiparra épülő falu – később város – jelentős létszámú evangélikussága az évszázadok során megmaradt, fejlődött és épült. Pajtából „oskolaházba”, imaházból templomba.

A Rábaközben, Győr-Moson-Sopron megye Kapuvári járásában fekvő településen már a 16. század végén működött evangélikus anyagyülekezet. Mióta közösség létezik, azóta tudunk a helyi oktatóról is. Együtt vallották a lutheránusok az oskolamesterrel: „A régen történt dolgoknak tudása mely igen szükséges, jó és kívánatos...”

Kezdetben a szomszédos Vadosfa artikuláris templomába járhattak a gyülekezet tagjai, aztán először pajtában tartották a házi istentiszteleteket. Az iskola 1788-ban épült meg, és ez lett az istentiszteletek színhelye is. 1806-ban a 3. zoltár szavai hangoztak el az egyszerű, náddal fedett, torony nélküli imaház szen-

telésén. A torony 1825-ben épült hozzá. 1901-ben készült el az emeletes iskola, immár a templom mellé, másik oldalán pedig a parókia kapott helyet. Az 1980-as években pedig elkészült a fűthető gyülekezeti ház is az udvarra.

Emléktáblák őrzik a gyülekezet híresegeinek a nevét: Szeniczai Bárány György (1682–1757) lelkész, a sárszentlőrinci gyülekezet megalapítója itt született; illetve itt szolgált lelkészként 1868-tól 1872-ig Gyurátz Ferenc (1841–1925), aki dunántúli egyházkerületi püspök volt 1895–1916 között. Beled híres tudósa, a település szülötte Pálfy Miklós (1911–1972) evangélikus teológiai akadémiai tanár is.

Két filia is tartozik a Beledi Evangélikus Egyházközséghez: Edve és Vásárosfalú. Edvén az iskola épülete kapott tornyot, ma is templomként működik. Vásárosfalun pedig 2019 októberében szentelheték fel a vadonatúj, modern templomot.

Az evangélikus közösség pezsgő életét egykor meghatározta a nőegylet, az ifjúsági egyesület és a dalárda. A mai, késői utódok a zenélő ifjúság szervezésével és szolgálatával, a konfirmandusok által előadott színdarabokkal, családi istentiszteletekkel, koncertekkel, előadásokkal, gyermektáborokkal, kirándulásokkal

Evangelikus istentisztelet a rádióban

Ildikó Beatrix esperes.

Április 10-én, nagypénteken 10.04-től istentiszteletet közvetít a Kossuth rádió a beledi evangélikus templomból.

teszik vonzóvá a gyülekezet életét. A lelki megújulás időszakában számos pályázattal segítik épített örökségük megővését és fejlesztését. Emellett fontos, hogy szüntelenül könyörögjenek szélért. No, nem feltétlenül a Rábaközben akadály híján oly nagy erővel végigsöprő, a templomcserepet is megbontó viharos szélért, hanem a nem kevésbé erős Szentlélek áldó, új életet hozó szeléért.

A megnövekedett létszámú óvodás és iskolás hittanos csoport, a konfirmandusok lelkesedése és számtalan megvalósításra váró ötlet azt ígéri a beledi evangélikusoknak, hogy az Úr továbbra is felemeli fejüket, és gazdag áldásával halmozza el őket. ■

Segítsünk azokon, akik áldozatos munkájukkal a járvány megfékezésén fáradoznak!

Egyházunk vezetősége közleményével az egészségügyben, a rendőrségnél, a közszolgáltatásokban dolgozókra szeretné irányítani a figyelmet. A teljes nyilatkozatot alább olvashatják.

A Magyarországi Evangélikus Egyház is érzékeli, hogy a köznevelési intézmények látogathatóságának felfüggesztése nyomán komoly szervezési, gyermekmegőrzési nehézségekkel kell szembenézniük a családoknak. Különösen érzékenyek vagyunk azon honfitársaink iránt, akik az ország működőképességének biztosításáért, a járvány következményeivel küzdve végzik áldozatos munkájukat az egészségügyben, a rendőrségnél, a közszolgáltatásokban. Ezért egészségügyi szakemberekkel is egyeztetve arra kérjük gyülekezeteinket, kiemelten is ifjúsági csoportjainkat, hogy a hálózatos önszerveződés formáit alkalmazva, illetve keresve az együttműködést az önkormányzatokkal, a gyülekezeti határokon természetesen túllépve, vegyenek részt az ilyen családok otthon maradó gyermekeinek felügyeletében, tanulásának támogatásában! Egyházunk rövidesen digitális platformokat is újtakra indít az ebben segítségre szoruló és az önkéntes szolgálatra kész közreműködők egymásra találásának megkönnyítésére.

Budapest–Győr, 2020. március 15.

Az országos presbitérium nevében:

DR. FABINY TAMÁS *elnök-püspök*, PRÖHLE GERGELY *országos felügyelő*

Evangelikus Élet

A Magyarországi Evangélikus Egyház lapja

Megjelenik kéthetente

- E-mail: evelet@lutheran.hu
- EvÉlet online: www.evangelikuselet.hu
- Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
- Előfizetés: kiado@lutheran.hu
- Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-20/824-5519. Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.balla@lutheran.hu)
- Megbízott felelős szerkesztő: KÉZDI BEÁTA (beata.kezdi@lutheran.hu)
- Hírszerkesztő: T. PINTÉR KÁROLY (karoly.pinter@lutheran.hu)
- Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu)
- Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com)
- Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu)
- Rovatvezetők: BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica (maria.balla@lutheran.hu), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap igéje (mariann.matrai@lutheran.hu),

FÜLLER TÍMEA – Gyermekeknek

(f.timea.71@gmail.com),

TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem

(tamytam@t-online.hu),

DR. ECSEDI ZSUZSA – Cantate

(ezsu@lutheran.hu),

MÁNYOKI JÁNOS – Thesaurus

(janos.manyoki@lutheran.hu),

STIFNER-KÖHÁTI DOROTTYA – Tallózó

(evtallozo@gmail.com)

- Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518
- Felelős kiadó: ANTAL BÁLINT, a Luther Kiadó igazgatója (balint.antal@lutheran.hu)
- Nyomdai előállítás: *MondAt Kft.* (2600 Vác, Nádas utca 2.) • www.mondat.hu Felelős vezető: NAGY LÁSZLÓ
- Árusítja a kiadó.
- Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál.
- INDEX 25 211, ISSN 0133-1302
- Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyedévre 3900 Ft, fél évre 7800 Ft, egy évre 15 600 Ft, más európai országba egy évre 52 500 Ft (167 euró), egyéb külföldi országba egy évre 61 400 Ft (195 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.
- Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
- Címlapfotó: LELKES ERNŐ

ORATIO OECUMENICA

Köszönjük, Jézusunk, hogy alázatos királyként jöttél a világba, hogy szolgálatban mutasd meg Isten irántunk való szeretetét. Segítsd meg egyházadat, hogy az alázat és a szolgálat útján járjon, és kiábrázolódjon rajta a te arcod. Őrizz meg minket attól, hogy dicsőségre és gazdagságra törekedjünk. Add meg annak belátását, hogy a földi javak és a világ elismerése csak akadályt jelent abban, hogy hitelesen tanúskodjunk rólad.

Utad akkor is a kereszt felé tartott, amikor a sokaság éljenzett. Ne engedd felednünk, hogy a te utad a miénk is. Ne lássunk semmi rendkívülit abban, hogy magunkra maradunk, ellenünk fordulnak, megaláznak, bolondnak néznek, amikor a téled tanult szeretet útján járunk. Áldunk téged, hogy ebben ismerhettük fel életünk értelmét.

Őrizz meg minket attól, hogy különleges elbánást igényeljünk magunknak azért, mert önfeláldozóan, erkölcsösen és becsületesen élünk. Szabadíts meg az indulatosságtól és keserűségtől, amikor környezetünkben az emberek elutasítják és gúnyolják a nyilvánvaló igazságot.

Kérünk a világ népeiért. Adj nekünk békét. Csillapítsd az indulatokat, és ösztönözd a népeket arra, hogy megosszák egymással javaikat, és igazságosabb világot építsenek. Amikor idegenekre nézünk, akkor se feledjük az ígét: „...alázattal különbnek tartásatok egymást magatoknál...” Add, hogy személyes életünket, magyar hazánkat is áthassa ez a gondolat. Érted meg velünk, hogy egymás megbecsülése által magunk is épülünk emberségünkben.

Adj bölcsességet népünk és az egyház vezetőinek, hogy szolgálatukat hűséggel betöltsék. Kérünk a betegekért és a haldoklókért, a kilátástalan szegénységben és bűnökben vergődőkért.

Köszönjük, hogy gondviselő jósgodat tudhatjuk a világ és személyes életünk mögött. Ámen.

Böjt 6. vasárnapja (Palmarum) – Jn 12,12–19

Böjti önismeret és öröm

Virágvasárnap, világvasárnap. Mintha a feltámadásból és mindenek beteljesedéséből idevetülne néhány fénysugár, hogy átszűrődjön a virágvasárnapon. Mert itt van az embervilág bűne és sok félreértése a nagypéntek felé vezető úton, de jelen van a világ Világossága, Jézus Krisztus, aki-

tok, hogy semmit sem tudtok elérni...” Igaz, mégis teszik tovább a „semmit” Jézus ellen a keresztre és azon túl is.

Jézus jól tudja, hogy a keresztre indul, és néhány nap múlva gúnyolódni fognak király voltán. De nem a rövid távú, kiszámítható következményekre figyel, hanem

sél. A kőszívű kivonulva városából, a hatalmaskodás őrült tobzódásában, amely irtóvádaszat képében jelenik meg, elvezítette a lelkét, önmagát, majd mindent. De az Igazsággal való találkozás ránehezedő ítéletként megtöri a dölyfös kőszívet, megsemmisítetik, és ekkor minden átfordul:

ANTHONY VAN DYCK: KRISZTUS BEVONULÁSA JERUZSÁLEMBE (1617)

nek személye és tette mindent megvilágít akkor és most. A mindenkori világ játékai között, így ma is ezt üzeni valakinek: „Ne félj [...], íme, királyod jön...”

Ahogy meg van írva. Lázár feltámasztásától indulnak az események, és Jézus feltámadása után lesz érthetővé, hogy „az történt veled, ami meg volt írva róla”. Isten szeretetének a jele, hogy Jézus, aki megtör minden hamis emberi megrögzöttséget és álságos szokást, a próféciáknak következetesen aláveti magát, ezzel megmutatja Isten cselekvésének folytonosságát, igényének megbízhatóságát, és beteljesíti azt.

Királyi bevonulásakor valójában Isten üzenetét teljesíti be. A sokaság szép szavakat skandál. Tetszik neki, hogy Jézus csodákat tud tenni, kenyeret is adott már, és feltámasztotta Lázárt. Hozsánna, megvalósul a közjó. De a Jézus által megélt prófécia mint világosság kiigazítja félreértésüket. Jézus nem az ő királyuk. A farizeusok kudarcukon bosszankodnak: „Látját-

Isten szavához ragaszkodik, alázatból király. „Ám menj a véres útra, / Már a pálmalevél, / Melyet elődbe hintnek, / Győzelmedről beszél.” (EÉ 209,5)

Kiért megy? Akkor tehát kinek a királya ő, és kinek szól a „ne félj”? Nem a sokaságnak és nem a farizeusoknak. Felettük most még ítélet a Király jövele. Jézus érkezése valaki másnak öröm, neki szól: „Ne félj, Sion leánya, íme, királyod jön...” De ki az a Sion leánya? Krisztus Isten országának királya, ezért Sion leánya Isten országának az állampolgára. Jézus a boldogmondásokban határozza meg a kilétét (Mt 5,3–12).

Sion leánya az, aki már meghalt a világ és önmaga számára. Van egyetlenegy is Jeruzsálemben Sion leányaiból? Nem valószínű. Ahogy máshol sincs. Akkor tehát...?

A két király. Most egy egészen másfajta király juthat eszünkbe, aki benne van a farizeusokban, a sokaságban és bennünk is. Ez a kőszívű király, akiről Pilinszky me-

„Szegények közt szegény lehetnék, csak lehetnék – kesergett a király – szolgák szolgája lennék! Magányos gyertyaláng szegények asztalán, szegények éjjelén vigyázó gyertyaszál!

Madarak fészkeit ölelő semmi szél, lennék a holt avar szarvasok fekhelyén. Darabka néma rög, lennék a föld sara, maga a puszta föld, lennék a föld maga!” [...]

És jött a szarvasok agancsos árva népe, a büszke szarvasok, eljöttek ők is érte, s az elveszett király törődött, gyöngye testét, a megtalált királyt erős hátukra vették.

PILINSZKY JÁNOS:
Ének a kőszívű királyról

Jézus vonul a kereszt felé, mert a két királynak találkoznia kell a kereszten, és az Igazinak fel kell támadnia a halottak közül, hogy világosságunk legyen.

■ NÉMETH SZABOLCS

Imádkozzunk! „Hogy megments, Jézus, engem, / Mit tettél üdvömért, / Mert láttad testem-lelkem / Halálos inségét! / A béke szent országát / Én elveszítettem, / De jöttél, hogy az áldást / Te visszanyerd nekem.” (Paul Gerhardt; EÉ 141,3)

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (április 5.) Másnap, amikor az ünnepre érkező nagy sokaság meghallotta, hogy Jézus Jeruzsálembé jön, pálmaágakat fogtak, kivonultak a fogadására, és így kiáltottak: Hozsánna! Áldott, aki jön az Úr nevében, Izráel Királya! Jn 12,12–13 (Zsolt 68,27; Jn 12,12–19; Fil 2,5–11; Zsolt 88) Mi az áldás? Szó? Mozdulat? Az áldás Istentől jövő jó, ami tartalommal, értelemmel tölti meg, helyes irányba állítja az életünket. Amikor az Istentől ránk áradó áldás célba ér, mint a visszatükröződő fénysugár, Isten magasztaló énekké válik. Az Istent áldó ember, az őt magasztaló gyülekezet megtalálja élete egyensúlyát Istenben és önmagában. Jézus Istentől és emberektől áldott királyként vonult be Jeruzsálembé, indult a keresztféle.

Hétfő (április 6.) Én azért születtem, és azért jöttem a világba, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról: mindenki, aki az igazságból való, hallgat az én szavamra. Jn 18,37c (Hós 8,12; Mt 26,6–13; Mk 14,53–65) Valakinek fejére olvasni, megmondani az igazságot okozhat néha megkönnyebbülést. Máskor talán hamis biztonságérzetet, a fölény érzetét nyújtja. A másik oldalon állva lebecsülhet, megalázzhat, vagy éppen visszavágásra, jó esetben elgondolkodásra készíthet egy ilyen helyzet. Jézus bizonyosságot tesz az igazságról. Ezzel nem letaglóz, hanem hitet ébreszt, részesévé tesz az igazságnak, belevon az ő igazságába, a bűnös embert igazzá teszi, megigazítja, a maga oldalára állítja.

Kedd (április 7.) [Jézus] ezt mondta [tanítványainak]: Miért féltetek ennyire? Még mindig nincs hitetek? Mk 4,40 (Zof 3,15b; Jób 38,1–11;42,1–6; Mk 14,66–72) Van, aki úgy véli, a félelem leküzdéséhez jó, ha többször is közel merészkedünk félelmünk tárgyához, hogy kiismerjük, szembenézzünk vele, és ha már kevésbé látjuk félelmetesnek, könnyebben legyőzzük. Van ebben igazság. Jézus nem mondja, hogy nincs mitől félnünk, nem becsüli le félelmünk okát. De kérdésében a „még mindig” azt sejteti, sokkal többször kellene őhozá igazán közel merészkednünk, róla tapasztalatot szereznünk, hogy kiismerjük szeretetének biztonságot és békességet adó hatalmát, amely belé vetett bizalomra tudja szelídíteni félelmünket.

Szerda (április 8.) Vidámságod meg újra szabadításoddal, támogass, hogy lelkem készséges legyen... Zsolt 51,14 (Jn 16,20; Lk 22,1–6; Mk 15,1–5) Feloldják az útzárat, a látogatási tilalmat, a titoktartási kötelezettséget, a limitet, az időbeli korlátokat... és még sorolhatnánk a példákat. Vagy csak egyszerűen néhány napra szabadságra mehetünk. A felszabadult vidámság megsokszor-

ozza erőnket, motiváltságunkat. Kitarja a tekintetünket, mint egy ablakot, hogy zord vagy éppen reménytelen befelé fordulás helyett készségesen odafigyelhessünk embertársaink örömére, gondjára. A bűnbocsánat szívünket-lelkünket fogva tartó belső kötelékeink szorítását oldja fel. Ez mindennél nagyobb öröm és szabadság.

Csütörtök (április 9.) Miután elénekelték a zsoldárokat, kimentek az Olajfák hegyére. Mk 14,26 (Zak 8,21b–c; Jn 13,1–15[34–35]; 1Kor 11,[17–22][23–26]27–29.33–34a; Mk 15,16–23) Ezek az említett zsoldárok a páskavacsora liturgiájának befejező énekei voltak. Jézus és tanítványai nem csupán lezárták ezzel az ünnepi alkalmat, hanem elindultak – itt még együtt – a Golgota felé vezető úton. Nagycsütörtök kiemelt napja az úrvacsorának. Jézus Krisztus testének és vérének vétele nem csupán lelki táplálékunk, hanem közösségbe hív Istennel és egymással. Megtisztít, és megerősít hitünkben. Adja Urunk, hogy dicséretével teljen meg a szívünk, s tudjunk járni azon az úton, amelyet ő ad most élénk, s amely végül az örök életre visz!

Péntek (április 10.) Az ő sebei által gyógyultatok meg. Mert olyanok voltatok, mint a tévelygő juhok, de most megtértetek lelketek pásztorához és gondviselőjéhez. 1Pt 2,24b–25 (Zsolt 112,1b; Jn 19,16–30; 2Kor 5,[14b–18]19–21; Mk 15,24–41) Vannak helyzetek, amikor a konzervatív kezelés nem segít, műtétre van szükség. Sebek, fájdalom árán van gyógyulás. De hogyan hozhatják Jézus sebei a mi gyógyulásunkat? Nehéz ezt megérteni. Ahogy a felnőtté vált ember ráébred, mennyi áldozatot hoztak érte a szülei, úgy adódnak kegyelmi pillanatok az életünkben, amikor átjár minket az érzés: Isten szeretete tart életben, hordozza a terheit, egyengeti útjaimat, érlel termést életem fáján. Az ő irgalma vezet vissza a nyájba.

Szombat (április 11.) [Krisztus] bűneinket maga vitte fel testében a fára, hogy miután meghaltunk a bűnöknek, az igazságnak éljünk... 1Pt 2,24a (Jer 14,7b; 1Pt 3,18–22; Mk 15,42–47) „Élni” vagy „meghalni” – a létállapotunkat kifejező szavak. Mégis olyanformán szerepelnek Péter levelében, mint amelyek a mi aktivitásunkra tartanak igényt. Saját elhatározásunkból haljunk meg, nem biológiailag, hanem a bűnnek, hogy aztán az igazságnak éljünk. Krisztus kereszthalálával Isten radikális döntést hozott az ügyünkben a javunkra. Ha megérint bennünket ez a végtelen szeretet, akkor mindent magunk mögé tudunk vetni, ami elválaszthat tőle, hogy vele élhessünk.

■ LACKNER NÉ PUSKÁS SÁRA

Kövessen bennünket a Facebookon is: facebook.com/evangelikus
Magyarországi Evangélikus Egyház – Életközelen vagyunk

A LUTHER KIADÓ BŐJTI AJÁNLATA ÁPRILIS 9-IG 15–45%

Urbán Gyula: Úrvacsora (verses imakönyv)	1900 Ft	1300 Ft
Példázat-tükör (Bullet Journal)	1500 Ft	800 Ft
Visszhang (szerk. Szabó Lajos)	2800 Ft	2300 Ft
Kutyifa Anikó: Napi felhő	1850 Ft	1000 Ft
Napi ige (szerk. Galambos Ádám)	2000 Ft	1400 Ft
Kertész Eszter: Isten palota	1490 Ft	850 Ft
Boda Zsuzsa: Nevető Sárák	1490 Ft	850 Ft
Döbrentey Ildikó: És képzeld, Uram...	1190 Ft	700 Ft
Háló 2. — Egyházvezetők I.: Káldy Zoltán, Ottlyk Ernő (szerk. Mirák Katalin)	3200 Ft	2200 Ft
Sztehlo-gyerekek voltunk (szerk. Andrási Andor — Laborczi Dóra)	4990 Ft	2900 Ft

**Legújabb könyveinkről és további akcióinkról
honlapunkon és Facebook-oldalunkon tájékozódhat.**

Könyvesboltunk bizonytalan ideig zárva tart.
Webáruházunk zavartalanul üzemel,
amíg ezt megakadályozó korlátozások nem lépnek életbe.

Bolt.lutherkiado.hu • kiado@lutheran.hu • Facebook/LutherKiado
Levelezési címünk: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24.

Keress, bízz, cselekedj!
Melletted leszünk!

Lélekkel, ismerettel

Magyarországi
Evangélikus Egyház
Technikai
szám: **0035**

Minden adózó **2020. május 20-**ig juttathatja el felajánlását az adóhatósághoz.
További információk: egyszazalek2020.lutheran.hu